

HS ANALYSE

BOX 1430 3900 NUUK TLF 533531 HENRIKSKYDS@GMAIL.COM

Befolkningens kendskab til muligheder for at få psykisk hjælp

*Undersøgelsen er gennemført på foranledning af MIO
Juni 2021*

Indledning og metode

HS Analyse har på vegne af MIO stillet et repræsentativt udsnit af befolkningen en række spørgsmål om deres kendskab til muligheden for at få hjælp i perioder, hvor man er ramt af sorg og kriser. Spørgsmålene er udarbejdet af MIO og HS Analyse, og i alt 713 tilfældigt valgte personer over 18 år fra hele landet har deltaget. Undersøgelsen er gennemført i april og maj 2021.

I tabel 1 ses deltagerne fordelt på de baggrundsvariabler, der indgår i rapportens tabeller. I tabel 1a) bemærkes, at der deltager lidt færre mænd end kvinder i undersøgelsen, hvilket er en generel tendens når der stilles spørgsmål om personlige emner. Forskellen er imidlertid så lille, at det ikke ses at påvirke de konklusioner der kan drages af undersøgelsen.

Tabel 1b) viser aldersfordelingen blandt respondenterne og alle aldersgrupper ses godt repræsenteret. Især er det positivt at så mange unge deltager, idet gruppen ofte er underrepræsenteret i denne type undersøgelser. Bemærk at der er to årgange flere med i den yngste aldersgruppe end i de fleste andre grupper.

Tabel 1c) viser en repræsentativ fordeling af respondenter på by og bygd, hvor gruppen af respondenter fra bygder er tilstrækkelig stor til, at den kan repræsentere den samlede bygdebefolkning.

Den næste baggrundsvariabel i tabel 1d) viser fordelingen af respondenter i regioner. Region Sydgrønland går fra Nanortalik til Paamiut, Midtgrønland er Maniitsoq og Sisimiut mens region Diskobugten omfatter Kangaatsiaq, Aasiaat, Qasigiannuguit, Ilulissat og Qeqertarsuaq distrikter. Nord- og Østgrønland udgøres af Uummannaq, Upernavik, Avanersuaq, Tasiilaq og Ittoqqortoormiit distrikter. I tabellen ses alle regioner at være godt repræsenteret.

Endelig i tabel 1e) er respondenterne fordelt på deres normale arbejde/erhverv. Fordelingen stemmer godt overens med erhvervsfordelingen i tilsvarende undersøgelser. Da der i kategorien "selvstændige" kun optræder 16 respondenter vil denne kategori ikke indgå i resten af undersøgelsens tabeller.

Baggrundsvariablerne i tabel 1 vil være de gennemgående variabler i analysen af opgavens emne-baserede spørgsmål i tabellerne 2 til 28.

Da fordelingen af svarpersonerne/respondenterne på baggrundsvariablerne ligner den reelle fordeling blandt hele befolkningen, er det rimeligt at antage, at de sammenhænge der findes i denne rapport, er gældende for hele den grønlandske befolkning.

Rapporten er en kommenteret tabsamling, hvor de første tabeller kommenteres forholdsvis udførligt. De fleste sammenhænge senere i materialet kan forstås ud fra de kommentarer der findes her og der vil derfor i de efterfølgende tabeller kun være kommentarer, der afklarer spørgsmål eller hvor nye sammenhænge dukker op.

Tabel 1. Deltagere fordelt på baggrundsvariabler

	<i>antal</i>	<i>procent</i>
	713	100
a) <u>Køn</u>		
Mand	340	48
Kvinde	<u>373</u>	<u>52</u>
	713	100
b) <u>Alder</u>		
18-29	166	23
30-39	117	17
40-49	88	12
50-59	172	24
60-69	133	19
70+	<u>37</u>	<u>5</u>
	713	100
c) <u>Bosted</u>		
By	635	89
Bygd	<u>78</u>	<u>11</u>
	713	100
d) <u>Region</u>		
Sydgrønland	119	17
Nuuk	213	30
Midtgrønland	95	13
Diskobugten	185	26
Nord - og Østgrønland	<u>99</u>	<u>14</u>
	711	100
e) <u>Erhverv</u>		
Ufaglært	240	34
Kurser	52	7
Faglært	36	5
Lav funktionær	89	12
Øvrig funktionær	39	6
Selvstændig	16	2
Fisker/fanger	41	6
Pensionist	99	14
Studerende	<u>98</u>	<u>14</u>
	712	100

Spørgsmål og svar

Her følger besvarelsen af de spørgsmål, som deltagerne i undersøgelsen skulle tage stilling til. For hvert spørgsmål er resultatet vist i en figur og en tabel. I tabellernes øverste linje ses svarene for alle respondenter, hvorefter svarene bliver fordelt på de fem udvalgte baggrundsvariabler.

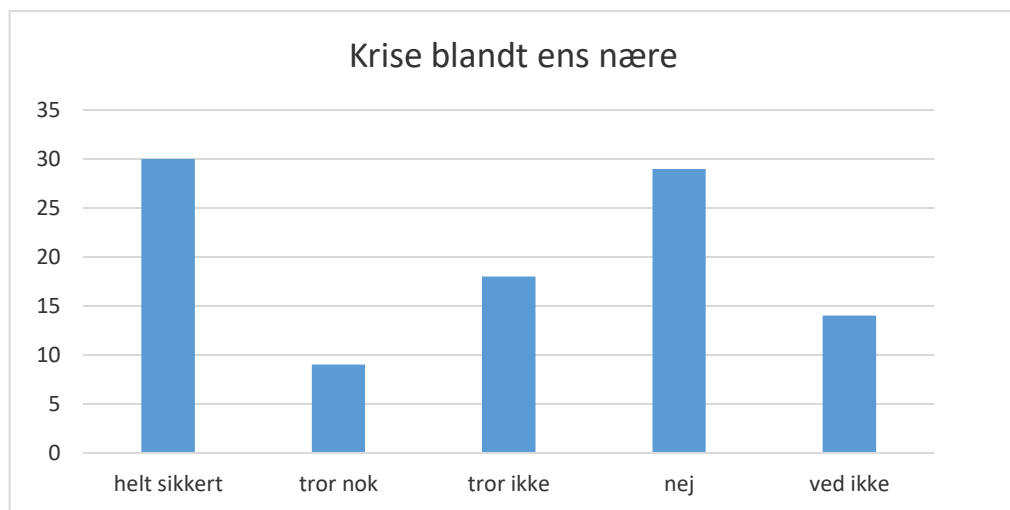
Den generelle indledning på spørgsmålene lød:

”Alle mennesker oplever perioder i deres liv hvor de er ramt af sorg og kriser. Nogle mennesker klarer selv disse perioder enten alene eller sammen med familie eller nære venner, mens andre må søge om hjælp uden for den nære kreds”.

Spørgsmål: *”Er der nogen i din nære familie eller blandt dine nære venner der gennemgår en personlig krise (psykisk krise) netop nu?”*

Svarmuligheder: *”ja-helt sikkert”, ”ja-det tror jeg”, ”nej-det tror jeg ikke”, ”nej”, ”ved ik*

Figur 1

I figur 1 og den øverste linje i tabel 2 ses, at 30 procent af alle svarpersoner tilkendegiver, at der "helt sikkert" er nogen blandt deres nære, der gennemgår en personlig krise netop nu. Herudover er der 9 procent som svarer "tror nok". Andre 18 procent har svaret at de "tror ikke" det er tilfældet, mens 29 procent har svaret et klart "nej". Af den sidste kolonne fremgår, at 14 procent har svaret "ved ikke" til spørgsmålet.

Yderst til højre er udregnet et "positiv indeks". Dette tal viser hvor stor en andel af deltagerne, der har svaret bekræftende på spørgsmålet, dvs. enten "helt sikkert" eller "tror nok" når man bortregner de 14 procent, der har svaret "ved ikke". Positiv indekset for alle respondenter ses at være 45 procent. Da andelen af deltagerne som har svaret "ved ikke" varierer en del blandt de forskellige grupper når der opdeles på baggrundsvariabler neden for i tabellen, giver "positiv indekset" et mere præcist billede af forskelle grupperne imellem.

Neden for i tabel 2a) er svarpersonerne fordelt på køn og der bemærkes en klar forskel imellem kønnes vurdering af, om der er krise blandt deres nære. Således tilkendegiver 38 procent af kvinderne at dette "helt sikkert" er tilfældet, mens det samme kun gælder for 22 procent af mændene. Til højre under positiv indekset ses forskellen tydeligt idet 35 procent af mændene hælder mod at der er krise blandt deres nære, mens det samme gælder for 54 procent af kvinderne. Umiddelbart kan der være to forklaringer. Enten beskriver det en objektiv situation som kan tolkes derhen, at der er forholdsvis flere blandt kvinders nære end blandt mænds nære, der oplever en personlig krise. Hvis man forudsætter at de to køn har flere nære blandt samme køn kunne dette tyde på, at der er flere kvinder end mænd der oplever psykiske kriser. Alternativt kan den fundne sammenhæng skyldes, at mænd er mindre opmærksomme på eventuelle psykiske problemer hos de nære eller ikke oplever forholdene så alvorlige, at de vil kalde dem problemer. De fleste spørgsmål i denne undersøgelse besvares forholdsvis forskelligt af de to køn, hvilket er en meget bemærkelses sammenhæng.

Neden for i tabel 2b) hvor svarpersonerne er opdelt i aldersintervaller ses der ikke entydige tendenser grupperne imellem. I tabel 2c) bemærkes, at en lavere andel bygdeboere oplever psykiske problemer hos deres nære i forhold til byboere idet positiv indekset for disse to grupper er henholdsvis 35 og 43 procent.

Ser man på de regionale forskelle i tabel 2d) ses svarpersoner fra Diskobugten og især Nord- og Østgrønland at ligge under landsgennemsnittet når de skal vurdere omfanget af psykiske kriser blandt deres nære. Hvor landsgennemsnittet som ses i positiv indekset øverst i tabellen ligger på 45 procent, ligger respondenter fra Diskobugten på 39 procent og fra Nord- og Østgrønland på 34 procent. Igen er der to mulige tolkninger af den fundne sammenhæng. Den ene beskriver en objektiv situation, hvor der er mindre psykiske problemer i samfundene nord for Sisimiut og på Østkysten. Den anden tolkning går i retning af, at man i de nævnte områder er mindre opmærksomme på eventuelle psykiske problemer bl.a. fordi der er færre fagpersoner til at stille diagnosen.

Til sidst i tabel 2 under e) ses svarpersonerne fordelt på deres erhverv. Her bemærkes en række forskelle i positiv indekset, der dog er svære at konkludere på. Fx svarer forholdsvis mange "fisker/fangere" at der er psykiske problemer blandt deres nære, selv om denne gruppe består fortrinsvis af mænd og mange af disse er bosiddende nord for Sisimiut og i Østgrønland.

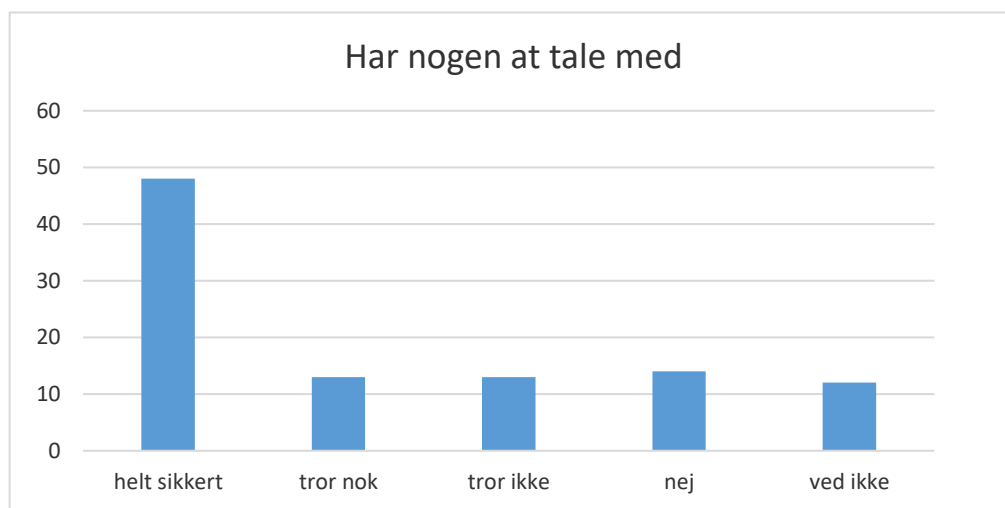
Tabel 2. Krise blandt ens nære. Procent

	<i>helt sikkert</i>	<i>tror nok</i>	<i>tror ikke</i>	<i>nej</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	30	9	18	29	14	100	45	713
a) <u>Køn</u>								
Mand	22	8	20	35	15	100	35	340
Kvinde	38	9	16	24	13	100	54	373
b) <u>Alder</u>								
18-29	30	8	18	24	20	100	48	166
30-39	27	8	33	18	14	100	41	117
40-49	27	8	23	30	12	100	40	88
50-59	32	13	12	34	9	100	49	172
60-69	34	5	10	38	13	100	45	133
70+	30	5	14	35	16	100	42	37
c) <u>Bosted</u>								
By	31	8	18	29	14	100	46	629
Bygd	22	9	22	34	13	100	35	78
d) <u>Region</u>								
Sydgrønland	40	6	11	34	9	100	51	119
Nuuk	32	11	21	25	11	100	48	213
Midtgrønland	35	8	15	21	21	100	54	95
Diskobugten	26	7	18	34	15	100	39	185
Nord - og Øst	19	9	24	30	18	100	34	99
e) <u>Erhverv</u>								
Ufaglært	34	9	17	23	17	100	52	240
Kurser	38	8	21	27	6	100	49	52
Faglært	17	8	17	44	14	100	29	36
Lav funktionær	21	10	21	32	16	100	37	91
Øvrig funktionær	28	15	21	31	5	100	45	39
Fisker/fanger	39	5	15	29	12	100	50	41
Pensionist	37	4	13	34	12	100	47	99
Studerende	24	8	21	31	16	100	38	98

Spørgsmål: "Hvis ja – har vedkommende nogen at tale med om sin krise?"

Svarmuligheder: "ja-helt sikkert", "ja-det tror jeg", "nej-det tror jeg ikke", "nej", "ved ik

Figur 2

Dette spørgsmål blev kun stillet til de svarpersoner, der i det foregående spørgsmål havde svaret "ja" til spørgsmålet - "Er der nogen i din nære familie eller blandt dine nære venner der gennemgår en personlig krise (psykisk krise) netop nu?" Det drejer sig om 272 svarpersoner.

Af figur 2 og den øverste linje i tabel 3 ses, at 48 procent af svarpersonerne tilkendegiver, at den kriseramte "helt sikkert" har nogen at tale med om sine problemer, mens andre 13 procent har svaret "tror nok". Ser man bort fra gruppen "ved ikke" kan positiv indekset udregnes til 69 procent. Der er således 69 procent af respondenterne, der overvejende mener at personen med den psykiske krise har nogen at tale med, mens de resterende 31 procent ikke mener det er tilfældet.

Neden for i tabel 3a) bemærkes at mænd er mere positive i deres forventninger end kvinder, idet hele 80 procent mener, at personen med psykiske problemer har nogen at tale med om situationen, mens det samme kun gælder for 64 procent af kvinderne. Her kan så bemærkes, at andelen af mænd som har svaret på dette spørgsmål er forholdsvis lavt, da de fleste ikke mente at nogen i deres nære omgangskreds gennemgik en psykisk krise.

I tabel 3c) bemærkes, at bygdeboere i højere grad end byboere mener, at de psykisk ramte har nogen at tale med idet "positiv procenten" er på henholdsvis 82 og 69 procent. Denne sammenhæng bliver forstærket af, at mange bygdeboere bor i "Nord- og Østgrønland", hvor der som det ses i tabel 3e) ellers er forholdsvis få der mener, at personen med psykisk krise har nogen at snakke med om situationen.

I tabel 3b) vedr. erhverv er grupper som indeholder færre end 20 svarpersoner sat i parentes. Når der er så få i gruppen skal fordelingerne tages med forbehold. Det samme gælder gruppen af de ældste svarpersoner over 70 år i tabel 3b).

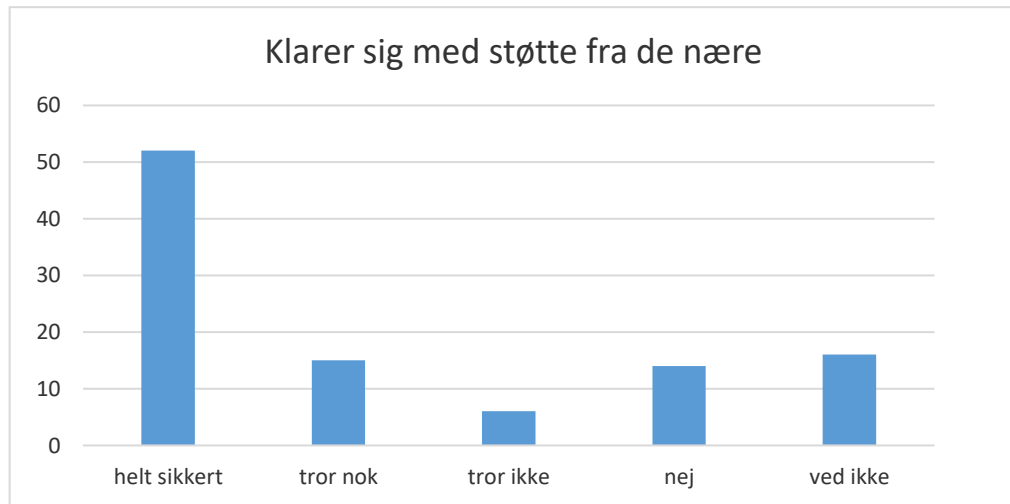
Tabel 3. Har nogen at tale med. Procent

	<i>helt sikkert</i>	<i>tror nok</i>	<i>tror ikke</i>	<i>nej</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	48	13	13	14	12	100	69	272
a) <u>Køn</u>								
Mand	57	20	14	5	4	100	80	97
Kvinde	44	10	12	18	16	100	64	175
b) <u>Alder</u>								
18-29	54	17	11	8	10	100	79	63
30-39	27	23	23	18	9	100	55	44
40-49	58	10	0	10	22	100	87	31
50-59	53	14	13	7	13	100	73	70
60-69	43	4	12	29	12	100	53	51
(70+)	69	0	23	8	0	100	69	13)
c) <u>Bosted</u>								
By	50	12	14	14	10	100	69	248
Bygd	29	25	8	4	34	100	82	24
d) <u>Region</u>								
Sydgrønland	47	11	19	15	8	100	63	53
Nuuk	49	9	7	18	17	100	70	89
Midtgrønland	51	19	16	7	7	100	75	43
Diskobugten	52	19	14	7	8	100	77	59
Nord - og Øst	36	11	14	21	18	100	57	28
e) <u>Erhverv</u>								
Ufaglært	42	6	21	17	14	100	56	98
Kurser	58	8	0	19	15	100	78	26
(Faglært	15	85	0	0	0	100	100	13)
Lav funktionær	52	12	0	12	24	100	84	25
(Øvrig funktionær	65	23	12	0	0	100	88	17)
(Fisker/fanger	50	33	11	6	0	100	83	18)
Pensionist	47	3	20	18	12	100	57	40
Studerende	61	10	6	13	10	100	79	31

Spørgsmål: "Hvis ja – tror du vedkommende kan klare sig igennem krisen med den hjælp og støtte som familie og venner kan give?"

Svarmuligheder: "ja-helt sikkert", "ja-det tror jeg", "nej-det tror jeg ikke", "nej", "ved ik

Figur 3

Dette spørgsmål blev også kun stillet til de svarpersoner, der i det foregående spørgsmål havde svaret "ja" til, at nogen af deres nære netop nu gennemgår en personlig krise.

Af den øverste linje i tabel 4 fremgår, at 80 procent af dem der har kendskab til at en af deres nære gennemgår en psykisk krise (spørgsmål 1) mener, at hjælp og støtte fra familie og venner "helt sikkert" eller "tror nok (formentlig)" er nok til at de vil kunne klare krisen. Denne sammenhæng ser umiddelbart ud til at være i modsætning til besvarelsen af foregående spørgsmål, hvor kun 69 procent mente, at de ramte "havde nogen at tale med om sin krise". Forklaringen på denne tilsyneladende modsætning kan være, at svarpersonerne i foregående spørgsmål har tænkt på nogen udefra, der kunne hjælpe og ikke på hjælpen fra de nære relationer.

Ellers bemærkes i tabel 4a) at der denne gang ikke er den store forskel imellem holdningen imellem de to køn, når man ser bort fra gruppen "ved ikke". Bemærk også at 95 procent af svarpersonerne fra bygder mener, at de ramte kan klare sig med hjælp og støtte fra familie og venner.

Bemærk i øvrigt at der også i tabel 4 er grupper med færre end 20 svarpersoner og hvor man bør undlade at tolke på svarfordelingerne.

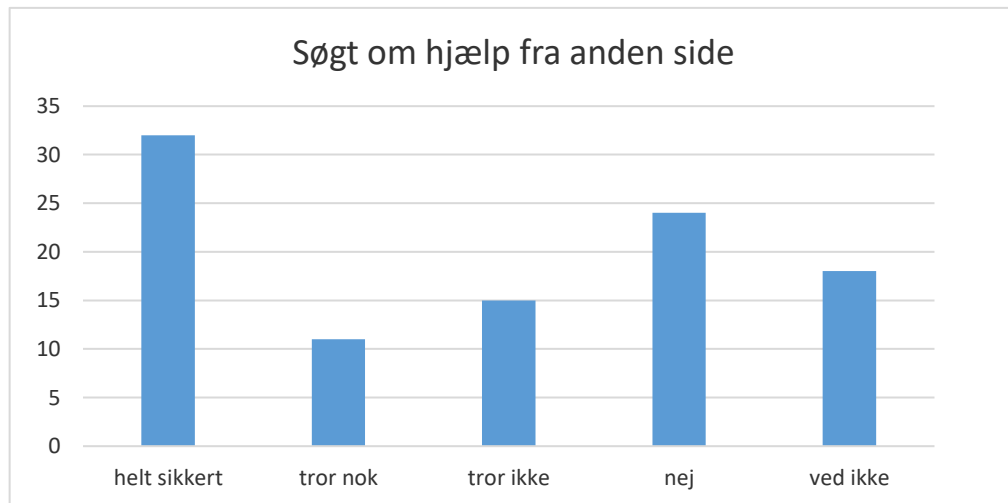
Tabel 4. Klarer sig med støtte fra de nære. Procent

	<i>helt sikkert</i>	<i>tror nok</i>	<i>tror ikke</i>	<i>nej</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	52	15	6	11	16	100	80	266
a) <u>Køn</u>								
Mand	59	18	9	4	10	100	86	93
Kvinde	49	13	4	14	20	100	78	173
b) <u>Alder</u>								
18-29	46	12	8	13	21	100	73	61
30-39	57	18	5	17	3	100	77	40
40-49	55	0	6	26	13	100	63	31
50-59	46	29	1	6	18	100	91	70
60-69	63	12	0	4	21	100	95	51
(70+	54	0	38	0	8	100	59	13)
c) <u>Bosted</u>								
By	52	15	6	11	16	100	70	242
Bygd	58	17	0	4	21	100	95	24
d) <u>Region</u>								
Sydgrønland	47	24	4	8	17	100	88	53
Nuuk	52	9	5	15	19	100	75	85
Midtgrønland	56	22	5	5	12	100	95	41
Diskobugten	56	17	12	5	10	100	81	59
Nord - og Øst	50	0	0	25	25	100	67	28
e) <u>Erhverv</u>								
Ufaglært	51	12	4	21	12	100	72	98
Kurser	25	25	21	4	25	100	67	24
(Faglært	100	0	0	0	0	100	100	9)
Lav funktionær	32	0	0	8	60	100	80	25
(Øvrig funktionær	65	23	0	12	0	100	88	17)
(Fisker/fanger	67	33	0	0	0	100	100	18)
Pensionist	57	18	10	3	12	100	85	40
Studerende	55	16	6	10	13	100	82	31

Spørgsmål: "Har vedkommende søgt om hjælp fra anden side fx psykologhjælp?"

Svarmuligheder: "ja-helt sikkert", "ja-det tror jeg", "nej-det tror jeg ikke", "nej", "ved ik

Figur 4

Dette spørgsmål er ligeledes kun besvaret af den gruppe respondenter, der har kendskab til at nogen af deres nære neop nu gennemgår en psykisk krise.

I positiv indekset på den øverste linje i tabel 5 fremgår, at 52 procent af respondenterne har svaret "helt sikkert" eller "tror nok" på spørgsmålet når man ser bort fra gruppen "ved ikke". Det er bemærkelsesværdigt at så mange mener at have søgt hjælp ude fra, når svarpersonerne i vid udstrækning mener at de ramte ville have kunne klare sig alene med hjælp fra de nære relationer (se tabel 4).

I tabel 5a) bemærkes igen en stor forskel imellem holdningen blandt mænd og kvinder, mens der til gengæld i tabel 5 c) denne gang ikke ses den store forskel imellem svarpersoner fra by og bygd.

Bemærk i øvrigt i tabel 5d) at positiv indekset for svarpersoner fra Nord – og Østgrønland ligger klart lavere end i de øvrige regioner. Dette afspejler formentlig de manglende muligheder for at på ekstern hjælp til personlige kriser i disse områder.

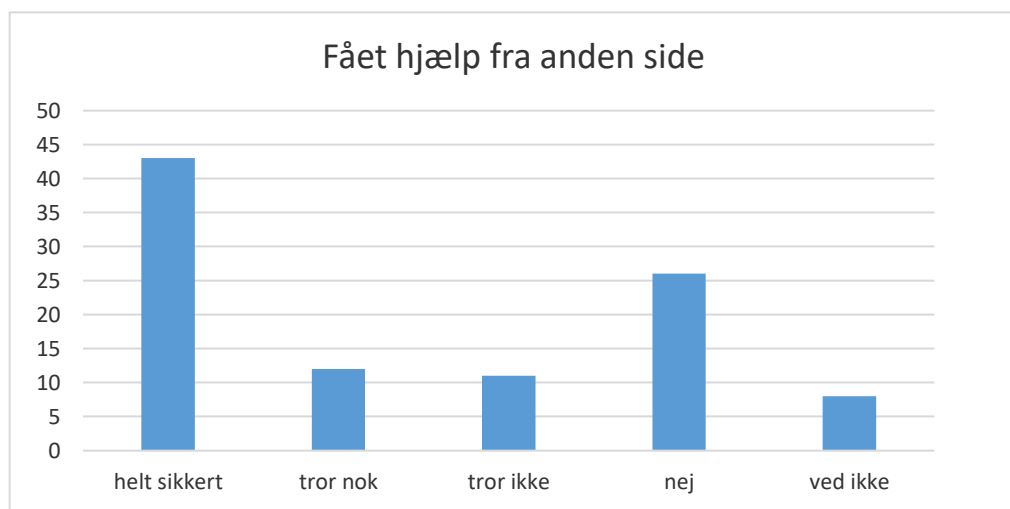
Tabel 5. Søgt om hjælp fra anden side. Procent

	<i>helt sikkert</i>	<i>tror nok</i>	<i>tror ikke</i>	<i>nej</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	32	11	15	24	18	100	52	266
a) <u>Køn</u>								
Mand	37	12	17	12	22	100	63	93
Kvinde	30	10	14	31	15	100	47	173
b) <u>Alder</u>								
18-29	33	16	15	23	13	100	56	61
30-39	33	0	20	15	32	100	49	40
40-49	26	16	13	29	16	100	50	31
50-59	33	17	16	14	20	100	62	70
60-69	39	0	14	37	10	100	43	51
(70+	15	8	15	46	16	100	27	13)
c) <u>Bosted</u>								
By	33	10	16	25	16	100	51	242
Bygd	25	13	8	21	33	100	57	24
d) <u>Region</u>								
Sydgrønland	32	7	19	21	21	100	49	53
Nuuk	32	18	6	29	15	100	59	85
Midtgrønland	27	5	10	27	31	100	65	41
Diskobugten	41	10	19	25	5	100	54	59
Nord - og Øst	25	4	39	7	25	100	39	28
e) <u>Erhverv</u>								
Ufaglært	25	12	26	24	13	100	43	98
Kurser	42	21	8	21	8	100	68	24
(Faglært	0	22	45	33	0	100	22	9)
Lav funktionær	32	0	8	32	28	100	44	25
(Øvrig funktionær	23	0	0	12	65	100	66	17)
(Fisker/fanger	39	0	11	11	39	100	55	18)
Pensionist	40	5	10	35	10	100	50	40
Studerende	45	23	6	16	10	100	76	31

Spørgsmål: "Hvis ja i foregående spørgsmål – har vedkommende fået den nødvendige hjælp udefra fx hos en psykolog?"

Svarmuligheder: "ja-helt sikkert", "ja-det tror jeg", "nej-det tror jeg ikke", "nej", "ved ikke"

Figur 5

Bemærk at dette spørgsmål er besvaret af dem, der i foregående spørgsmål har svaret ja til, at personen med behov for psykisk hjælp har søgt støtte udefra, samt dem der ikke har søgt støtte udefra, men alligevel har fået det. Det giver i alt 163 svarpersoner og tallet er så lille, at man skal være meget varsom med at konkludere på de forskellige underkategorier.

Af positiv indekset i den øverste linje ses, at 60 procent af dem som har søgt hjælp vurderes at have fået den.

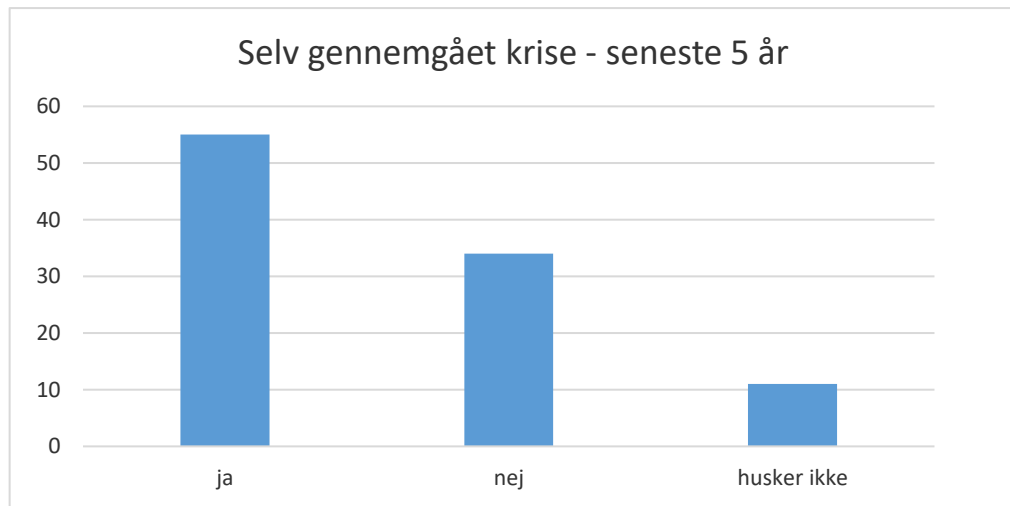
Tabel 6. Fået hjælp fra anden side. Procent

	<i>helt sikkert</i>	<i>tror nok</i>	<i>tror ikke</i>	<i>nej</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	43	12	11	26	8	100	60	163
a) <u>Køn</u>								
Mand	60	13	3	18	6	100	78	62
Kvinde	32	12	16	31	9	100	48	101
b) <u>Alder</u>								
18-29	52	11	5	16	16	100	75	44
30-39	55	0	0	45	0	100	55	20
(40-49	13	25	25	12	25	100	51	16)
50-59	49	9	20	18	4	100	60	45
60-69	30	21	6	43	0	100	51	33
(70+	40	0	20	40	0	100	40	5)
c) <u>Bosted</u>								
By	42	14	12	26	6	100	60	147
Bygd	50	0	6	19	25	100	67	16
d) <u>Region</u>								
Sydgrønland	34	6	17	34	9	100	44	35
Nuuk	64	13	2	17	4	100	82	53
Midtgrønland	29	19	9	24	19	100	58	21
Diskobugten	40	20	9	20	11	100	67	35
(Nord - og Øst	21	0	32	47	0	100	21	19)
e) <u>Erhverv</u>								
Ufaglært	40	0	28	23	9	100	44	57
Kurser	61	11	0	28	0	100	72	18)
(Faglært	100	0	0	0	0	100	100	2)
(Lav funktionær	75	25	0	0	0	100	100	8)
(Øvrig funktionær	78	0	0	0	22	100	100	9)
Fisker/fanger	14	0	0	57	29	100	20	149
Pensionist	43	22	9	26	0	100	65	23
Studerende	32	39	0	22	7	100	76	28

Spørgsmål: "Har du selv gennemgået en personlig krise inden for de seneste 5 år?"

Svarmuligheder: "ja", "nej", "husker ikke"

Figur 6

Dette spørgsmål er besvaret af 701 respondenter og svarfordelingen fremgår af figur 6 og den øverste linje i tabel 7. For overskuelighedens skyld er der også denne gang udregnet et positiv indeks, hvor andelen af "ja"- svar er fraregnet gruppen "husker ikke". Det ses at positiv indekset er på 62 procent.

Neden for i tabellen bemærkes at flere kvinder end mænd tilkendegiver, at de har gennemgået en personlig krise inden for de seneste 5 år. Det drejer sig om 65 procent af kvinderne mod 56 procent af mændene. Det er ikke specificeret hvilken type krise det drejer sig om, men da alle spørgsmål i undersøgelsen forholder sig til psykiske problemer antages det, at det alene er denne problemstilling, som respondenterne svarer på.

I tabel 7b) ses, at det især er de yngste respondenter, som har haft en krise de seneste 5 år. Positiv indekset er her helt oppe på 81 procent, mens det for de ældste svarpersoner er nede på 40 procent. I tabel 7c) bemærkes, at der denne gang ikke er forskel på svarfordelingen mellem bygde- og byboere.

I tabel 7e) understreges det som blev påvist i tabel 7b) idet pensionister ses at være den gruppe, der i mindst omfang har gennemgået en krise inden for de seneste 5 år.

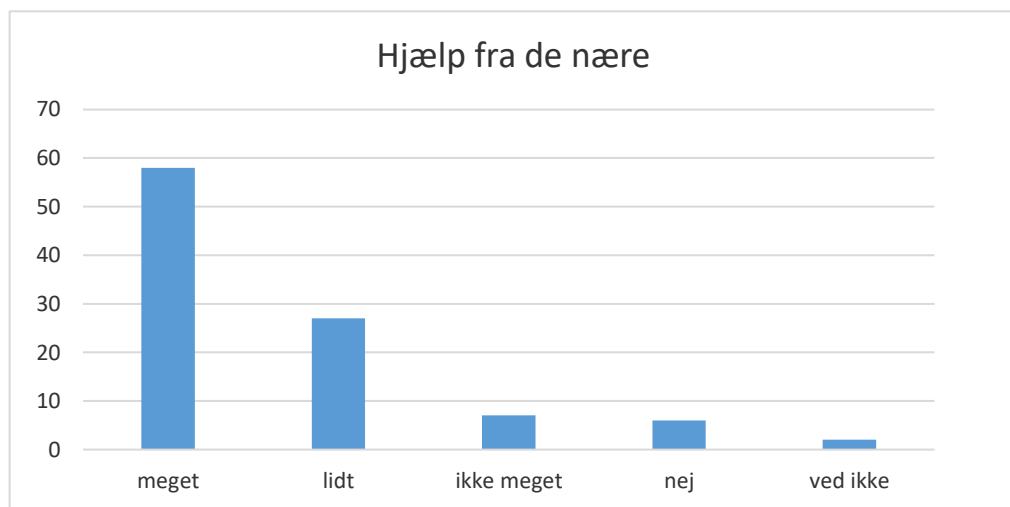
Tabel 7. Selv gennemgået krise – seneste 5 år. Procent

	<i>ja</i>	<i>nej</i>	<i>husker ikke</i>	<i>I alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	55	34	11	100	62	701
a) <u>Køn</u>						
Mand	49	38	13	100	56	331
Kvinde	60	32	8	100	65	370
b) <u>Alder</u>						
18-29	70	16	14	100	81	161
30-39	47	41	12	100	53	113
40-49	60	30	10	100	67	88
50-59	51	41	8	100	55	172
60-69	49	39	12	100	56	130
70+	40	60	0	100	40	37
c) <u>Bosted</u>						
By	55	34	11	100	62	623
Bygd	55	35	10	100	61	78
d) <u>Region</u>						
Sydgrønland	50	36	14	100	58	117
Nuuk	63	26	11	100	71	209
Midtgrønland	75	19	6	100	80	91
Diskobugten	52	42	6	100	55	184
Nord - og Øst	31	51	18	100	38	98
e) <u>Erhverv</u>						
Ufaglært	56	32	11	100	63	238
Kurser	64	30	6	100	68	50
Faglært	47	47	6	100	51	32
Lav funktionær	70	26	3	100	72	91
Øvrig funktionær	51	26	23	100	66	39
Fisker/fanger	56	39	5	100	59	41
Pensionist	42	51	7	100	45	198
Studerende	48	32	20	100	60	95

Spørgsmål: "Hvis ja – havde du familie eller nære venner som kunne hjælpe og støtte dig under krisen?"

Svarmuligheder: "ja-meget", "ja-lidt", "nej-ikke meget", "nej", "ved ikke"

Figur 7

Spørgsmålet er besvaret af de respondenter, der har gennemgået en personlig krise de seneste 5 år, hvilket drejer sig om 384 personer.

Blandt dem der har gennemlevet en krise oplevede 87 procent at få hjælp og støtte af familie eller nære venner. Blandt baggrundsvariablerne ses der ikke nogen forskel imellem andelen fordelt på køn og kun få udsving hvad angår alder (her ses bort fra de få respondenter blandt 70+ kategorien)

I tabel 8c) bemærkes at de mange nære relationer i bygder betyder, at næsten alle de svarpersoner, der har gennemgået en krise de seneste 5 år, har haft familie og venner til at støtte sig. I tabel 8e) ses, at alle "funktionærer" som har oplevet krise, har fået hjælp af familie og venner, hvilket kun gør sig gældende for 82 procent af de "ufaglærte". Denne sammenhæng antyder, at psykiske problemer behandles forskelligt i de forskellige erhvervsgrupper.

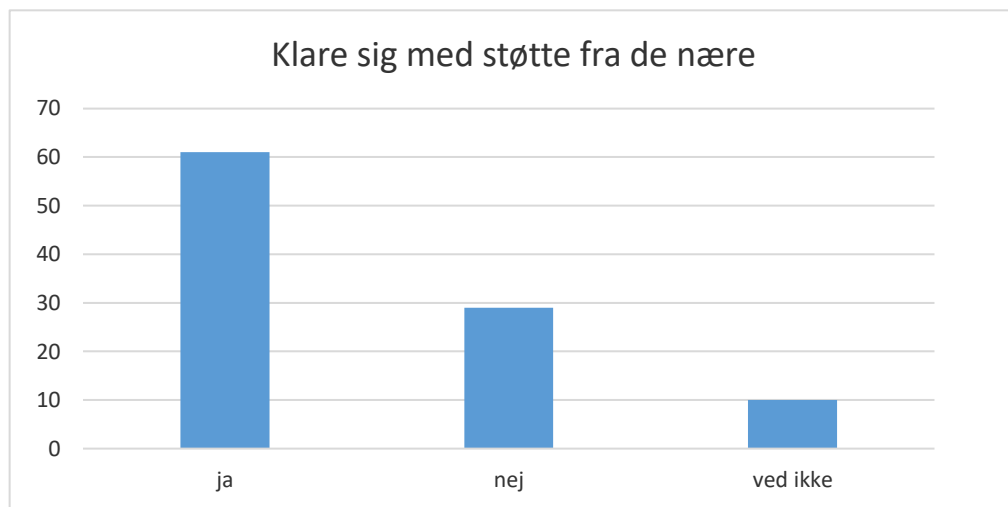
Tabel 8. Hjælp fra de nære. Procent

	<i>meget</i>	<i>lidt</i>	<i>ikke meget</i>	<i>nej</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	58	27	7	6	2	100	87	384
a) <u>Køn</u>								
Mand	54	30	6	8	2	100	86	164
Kvinde	62	24	8	5	1	100	89	220
b) <u>Alder</u>								
18-29	61	23	6	5	5	100	88	111
30-39	55	34	11	0	0	100	89	56
40-49	51	36	13	0	0	100	87	53
50-59	66	24	6	4	0	100	90	88
60-69	54	20	2	24	0	100	74	63
(70+	62	38	0	0	0	100	100	13)
c) <u>Bosted</u>								
By	59	26	7	7	1	100	86	341
Bygd	53	33	5	0	9	100	95	43
d) <u>Region</u>								
Sydgrønland	56	29	12	3	0	100	85	59
Nuuk	62	23	8	6	1	100	86	131
Midtgrønland	66	16	0	12	6	100	89	68
Diskobugten	54	32	10	4	0	100	86	94
Nord - og Øst	50	43	0	7	0	100	93	30
e) <u>Erhverv</u>								
Ufaglært	51	30	12	6	1	100	82	135
Kurser	47	47	0	6	0	100	94	32
(Faglært	54	33	13	0	0	100	87	15)
Lav funktionær	72	28	0	0	0	100	100	64
Øvrig funktionær	50	50	0	0	0	100	100	20
Fisker/fanger	48	17	0	18	17	100	79	23
Pensionist	56	18	18	8	0	100	89	39
Studerende	78	9	2	11	0	100	87	46

Spørgsmål: "Kunne du klare dig igennem krisen alene med den hjælp og støtte som familie og venner gav?"

Svarmuligheder: "ja", "nej", "ved ikke"

Figur 8

Blandt de svarpersoner som har oplevet en personlig krise de seneste 5 år klarede 61 procent sig igennem krisen med støtte og hjælp fra familie og venner, mens 29 procent ikke kunne. De sidste 10 procent har svaret "ved ikke". Når man ser bort fra "ved ikke" svarene er positiv indekset denne gang på 68.

I tabel 9a) bemærkes, at forholdsvis flere mænd end kvinder har kunne klare sig igennem krisen alene med hjælp fra deres nære. Man kunne ellers have forestillet sig, at når der er forholdsvis få mænd som tilkendegiver, at de har gennemgået en krise de seneste 5 år (se tabel 7a), så ville intensiteten af deres kriser være forholdsvis større, hvis kriser er noget som kønnene objektivt set gennemgår i samme omfang. Da forholdsvis flere mænd end kvinder imidlertid kan klare sig igennem deres krise alene med hjælp fra deres nære kan man forsigtig konkludere, at mænd generelt gennemlever færre og mindre kriser end kvinder.

Neden for i tabel 9b) bemærkes, at andelen der kan klare krisen alene med hjælp fra de nære er stigende med alder. Endvidere i tabel 9c), at beboere i bygder i større omfang kunne klare krisen med den støtte som hjælp de kunne få af familie og venner. Hertil kan anføres, at der ofte heller ikke er mulighed for at hente hjælp udefra når man bor i en bygd. Dette anskueliggøres i næste tabel.

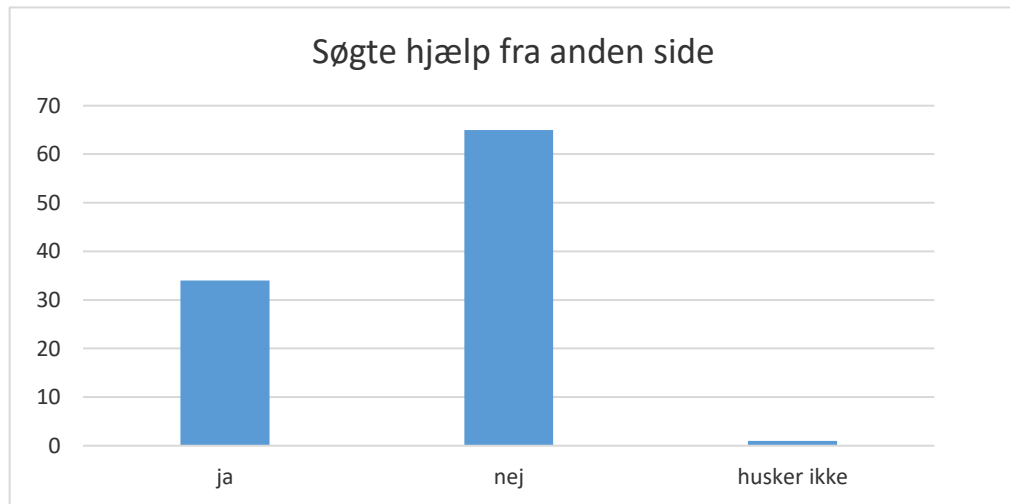
Tabel 9. Klare sig med støtte fra de nære. Procent

	<i>ja</i>	<i>nej</i>	<i>ved ikke</i>	<i>I alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	61	29	10	100	68	372
a) <u>Køn</u>						
Mand	66	23	11	100	74	160
Kvinde	57	34	9	100	63	212
b) <u>Alder</u>						
18-29	54	32	14	100	63	113
30-39	54	29	17	100	65	52
40-49	66	30	4	100	69	53
50-59	68	30	2	100	69	84
60-69	69	24	7	100	74	55
(70+	60	13	27	100	82	15)
c) <u>Bosted</u>						
By	60	30	10	100	67	329
Bygd	67	21	12	100	76	43
d) <u>Region</u>						
Sydgrønland	56	36	8	100	61	61
Nuuk	63	31	6	100	67	126
Midtgrønland	57	24	19	100	70	63
Diskobugten	64	24	12	100	73	94
Nord - og Øst	69	23	8	100	75	26
e) <u>Erhverv</u>						
Ufaglært	56	33	11	100	63	134
Kurser	33	60	7	100	35	30
(Faglært	80	0	20	100	100	15)
Lav funktionær	74	21	5	100	78	62
Øvrig funktionær	70	20	10	100	78	20
(Fisker/fanger	79	21	0	100	100	19)
Pensionist	56	24	20	100	70	41
Studerende	76	17	7	100	82	41

Spørgsmål: "Søgte du hjælp fra anden side fx psykologhjælp?"

Svarmuligheder: "ja", "nej", "husker ikke"

Figur 9

Dette spørgsmål besvares af personer der har oplevet en personlig krise inden for de seneste 5 år. Som det ses i figuren og i den øverste linje i tabel 10, søgte i alt 34 procent af disse hjælp fra anden side i forbindelse med deres krise.

I tabel 10a) bemærkes, at næsten dobbelt så mange kvinder som mænd søgte hjælp fra andre end familie og venner. I tabel 10b) ses der en klar tendens til, at svarpersoner i de yngre aldersgrupper oftere søger hjælp udefra end de ældre aldersgrupper.

Videre i tabel 10c) ses, at kun 19 procent af bygdeboere søgte hjælp, hvilket i følge tidligere spørgsmål formentlig skyldes dels, at stort set alle bygdeboere har nære relationer tæt på som kan hjælpe i nødens stund, dels at der ikke er tilbud om ekstern psykisk hjælp i bygderne. Det skal formentlig være særlige kriser inden man fra de kommunale myndigheder sender medarbejdere afsted for at hjælpe.

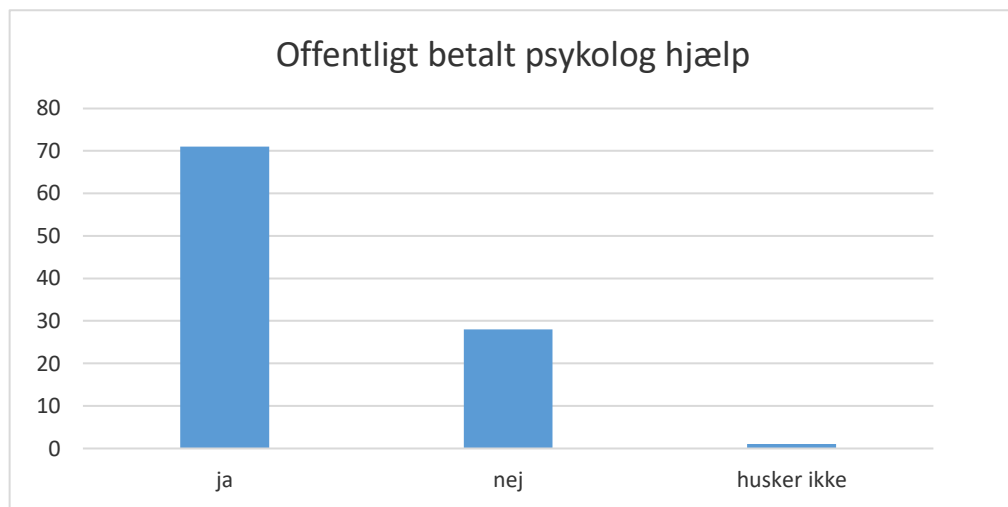
Tabel 10. Søgte hjælp fra anden side. Procent

	<i>ja</i>	<i>nej</i>	<i>husker ikke</i>	<i>I alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	34	65	1	100	34	362
a) <u>Køn</u>						
Mand	24	75	1	100	24	152
Kvinde	42	57	1	100	42	210
b) <u>Alder</u>						
18-29	48	51	1	100	48	103
30-39	42	58	0	100	42	50
40-49	30	70	0	100	30	53
50-59	26	74	0	100	26	84
60-69	21	79	0	100	21	57
(70+	20	67	13	100	23	15)
c) <u>Bosted</u>						
By	36	63	1	100	36	319
Bygd	19	81	0	100	19	43
d) <u>Region</u>						
Sydgrønland	29	71	0	100	29	51
Nuuk	44	56	0	100	44	128
Midtgrønland	18	77	5	100	19	62
Diskobugten	36	64	0	100	36	90
Nord - og Øst	28	72	0	100	28	29
e) <u>Erhverv</u>						
Ufaglært	29	70	1	100	29	120
Kurser	43	57	0	100	43	28
(Faglært	13	87	0	100	13	15)
Lav funktionær	28	72	0	100	28	61
Øvrig funktionær	50	50	0	100	50	20
Fisker/fanger	9	91	0	100	9	23
Pensionist	37	58	5	100	39	41
Studerende	59	41	0	100	59	46

Spørgsmål: "Hvis ja – fik du psykologhjælp betalt af det offentlige?"

Svarmuligheder: "ja", "nej", "husker ikke"

Figur 10

Spørgsmålet besvares af dem, der har haft en personlig krise de seneste 5 år og som har søgt hjælp fra andre end familie og nære venner. Det drejer sig om 133 personer. Når tallet er så forholdsvis lavt er der mange kategorier i baggrundsvariablerne, som har for få svar til at de kan anvendes i analysen. Disse kategorier er som tidligere sat i parentes.

Af figur 10 og den øverste linje i tabel 11 ses i positiv indekset, at 72 procent af den gruppe som har søgt hjælp uden for kredsen af nære, har fået psykologhjælp betalt af det offentlige.

Det er bemærkelsesværdigt i tabel 11d) at hele 44 procent i Nuuk har fået offentligt betalt psykologhjælp i forbindelse med en personlig krise, mens andelen uden for Nuuk ligger på mellem 19 og 36 procent. Tilgængeligheden af psykologhjælpen er nok en væsentlig del af forklaringen.

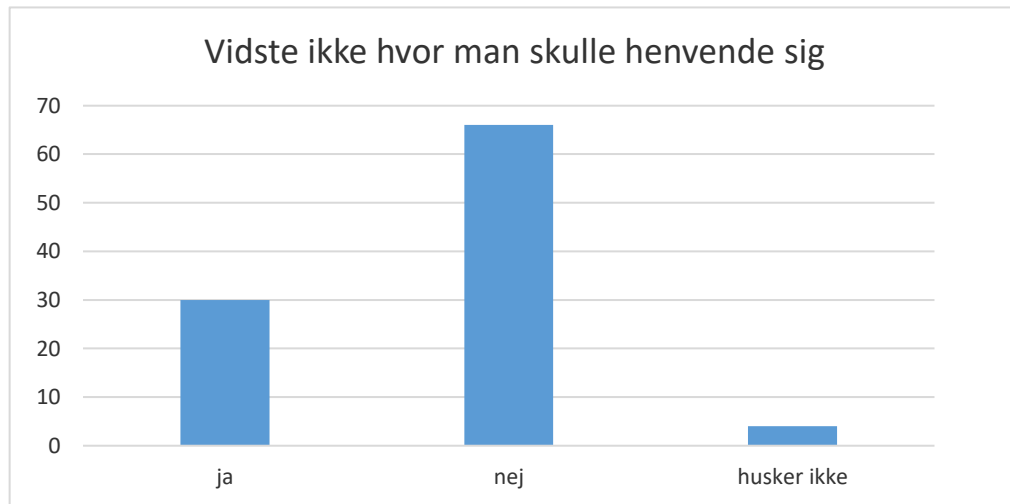
Tabel 11. Offentligt betalt psykologhjælp

	<i>ja</i>	<i>nej</i>	<i>husker ikke</i>	<i>I alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	71	28	1	100	72	133
a) <u>Køn</u>						
Mand	67	33	0	100	67	39
Kvinde	73	26	1	100	74	94
b) <u>Alder</u>						
18-29	75	23	2	100	77	52
30-39	83	17	0	100	83	23
40-49	67	33	0	100	67	21
50-59	61	39	0	100	61	23
60-69	62	39	0	100	62	13
(70+	100	0	0	100	100	1)
c) <u>Bosted</u>						
By	71	28	1	100	72	123
(Bygd	80	20	0	100	80	10)
d) <u>Region</u>						
(Sydgrønland	79	21	0	100	79	14)
Nuuk	79	20	2	100	80	61
Midtgrønland	73	27	0	100	73	22
Diskobugten	46	54	0	100	46	26
(Nord - og Øst	75	25	0	100	75	8)
e) <u>Erhverv</u>						
Ufaglært	67	30	2	100	68	46
(Kurser	100	0	0	100	100	12)
(Faglært	100	0	0	100	100	2)
(Lav funktionær	56	44	0	100	56	18)
(Øvrig funktionær	100	0	0	100	100	7)
(Fisker/fanger	40	60	0	100	40	5)
(Pensionist	31	69	5	100	31	13)
Studerende	88	12	0	100	88	26

Spørgsmål: "Hvis nej – var det mest fordi du ikke vidste hvor du skulle henvende dig?"

Svarmuligheder: "ja", "nej", "husker ikke"

Figur 11

De 44 svar på dette spørgsmål ses fordelt i tabel 12. Da der kun er få svar giver det ikke mening at fordele dem på baggrundsvariablerne. Svarpersonerne har tidligere tilkendegivet at de har haft en personlig krise inden for de seneste 5 år og at de havde brug for hjælp uden for deres nære kreds af familie og venner, en hjælp de ikke havde fået.

Af den øverste linje i tabel 12 fremgår, at knap en tredje del af svarpersonerne ikke vidste, hvor de skulle henvende sig for at få hjælp i deres krisesituation.

Tabel 12. Vidste ikke hvor man skulle henvende sig. Procent

	<i>ja</i>	<i>nej</i>	<i>husker ikke</i>	<i>I alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	30	66	4	100	31	44
a) <u>Køn</u>						
(Mand	36	64	0	100	36	14)
Kvinde	27	66	7	100	29	30)

Spørgsmål: "Hvis nej – var det mest fordi du ikke havde råd til selv at betale for hjælpen?"

Svarmuligheder: "ja", "nej", "husker ikke"

Figur 12

De 29 svar på dette spørgsmål ses fordelt i tabel 13. Da der kun er få svar giver det ikke mening at fordele dem på baggrundsvariablerne. Svarpersonerne har tidligere tilkendegivet at de har haft en personlig krise inden for de seneste 5 år og at de havde brug for hjælp uden for deres nære kreds af familie og venner, en hjælp de ikke havde fået.

Kun 10 procent af denne gruppe af respondenter angav at årsagen til at de ikke fik ekstern hjælp var, at de ikke havde råd.

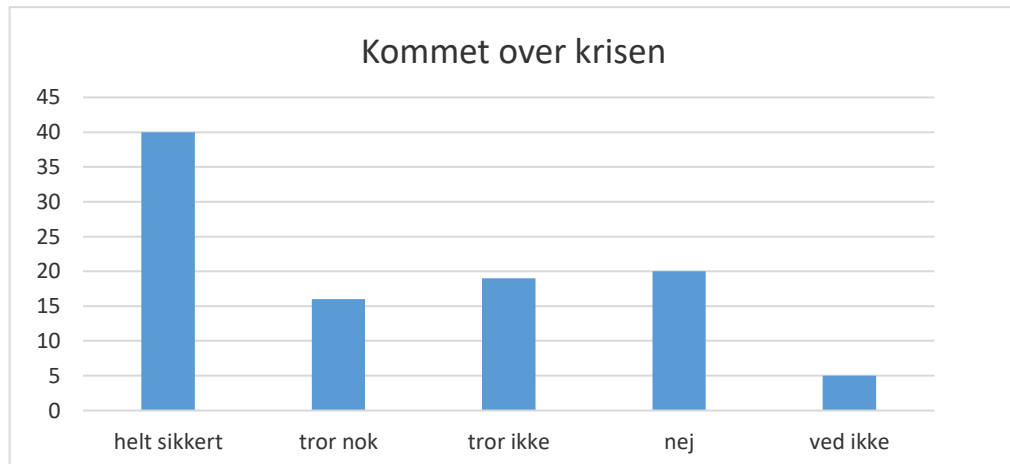
Tabel 13. Havde ikke råd til ekstern hjælp. Procent

	<i>ja</i>	<i>nej</i>	<i>Husker ikke</i>	<i>I alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	10	83	7	100	11	29
a) <u>Køn</u>						
Mand	0	100	0	100	100	5
Kvinde	12	79	8	100	13	24

Spørgsmål: "Vil du sige at du i dag er kommet helt over den krise du netop har beskrevet?"

Svarmuligheder: "ja-helt sikkert", "ja-det tror jeg nok", "nej-det tror jeg ikke", "nej", "ved ikke"

Figur 13

Positiv indekset viser denne gang 59 procent, hvilket samtidig betyder at resten – 41 procent af respondenterne – ikke er kommet sig oven på krisen. Regner man videre på dette tal kommer man frem til, at af alle de 713 respondenter i undersøgelsen gennemlever 20 procent netop nu en psykisk krise i et eller andet omfang.

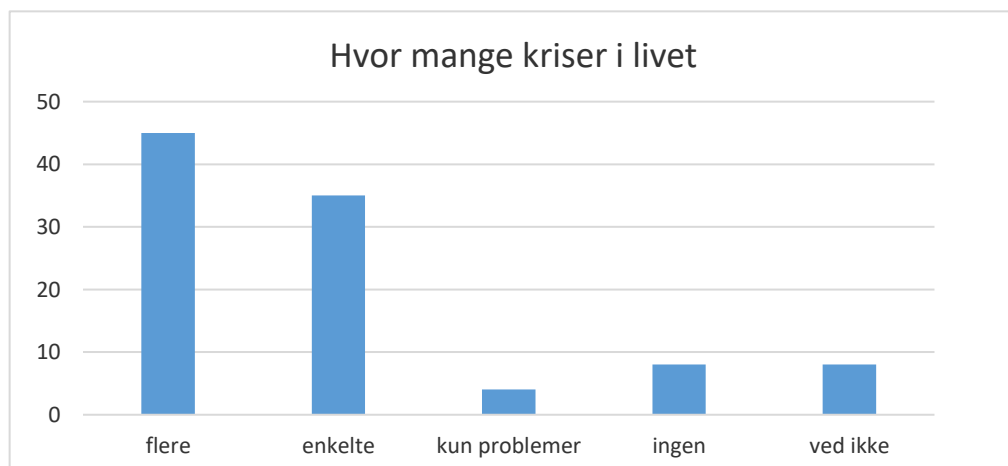
Tabel 14. Kommet over krisen. Procent

	<i>helt sikkert</i>	<i>tror nok</i>	<i>tror ikke</i>	<i>nej</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	40	16	19	20	5	100	59	362
a) <u>Køn</u>								
Mand	44	20	17	14	5	100	67	158
Kvinde	36	14	20	25	5	100	53	213
b) <u>Alder</u>								
18-29	39	13	17	24	7	100	56	106
30-39	45	14	23	14	4	100	61	49
40-49	47	29	11	13	0	100	76	53
50-59	33	14	31	21	1	100	47	85
60-69	44	16	13	19	8	100	65	63
70+	13	20	7	47	13	100	38	15
c) <u>Bosted</u>								
By	40	17	18	21	4	100	59	328
Bygd	37	14	28	14	7	100	55	43
d) <u>Region</u>								
Sydgrønland	46	10	22	12	10	100	62	60
Nuuk	41	24	10	23	2	100	66	121
Midtgrønland	37	13	13	22	15	100	59	60
Diskobugten	37	16	22	25	0	100	53	96
Nord - og Øst	34	9	44	13	0	100	43	32
e) <u>Erhverv</u>								
Ufaglært	36	19	22	15	8	100	60	132
Kurser	33	0	30	37	0	100	33	27
Faglært	67	0	13	20	0	100	67	15
Lav funktionær	59	10	13	13	5	100	73	61
Øvrig funktionær	28	39	11	22	0	100	67	18
Fisker/fanger	17	31	35	17	0	100	48	23
Pensionist	24	20	22	29	5	100	46	41
Studerende	50	14	5	27	4	100	67	44

Spørgsmål: "Hvor mange større kriser har du oplevet i dit liv – dvs. kriser hvor du har haft brug for at andre hjælp dig med at komme videre i livet?"

Svarmuligheder: "Flere eller mange", "En enkelt eller nogle få gange", "Kun problemer men ikke egentlige større kriser", "ingen", "ved ikke"

Figur 14

Spørgsmålet er besvaret af alle der har oplevet en personlig krise de seneste 5 år. Bemærk at der her tales om større kriser dvs. man kan godt have haft en personlig krise inden for de seneste 5 år uden at man betegner den som en "større krise". Det ses af, at 4 procent af respondenterne har svaret at de "kun har haft problemer men ikke egentlige større kriser" og 8 procent har svaret at de "ingen" større kriser har haft.

Godt halvdelen af dem, der har svaret på spørgsmålet nemlig 45 procent har haft "flere eller mange" kriser i deres liv. Herudover har 35 procent haft "en enkelt eller nogle få" kriser.

I tabel 15a) under positiv indekset ses, at kvinder oftere end mænd har haft alvorlige kriser. Endvidere bemærkes i tabel 15e) at gruppen af "fisker/fangere" skiller sig ud ved at være den erhvervskategori, hvor klart færrest har oplevet større kriser.

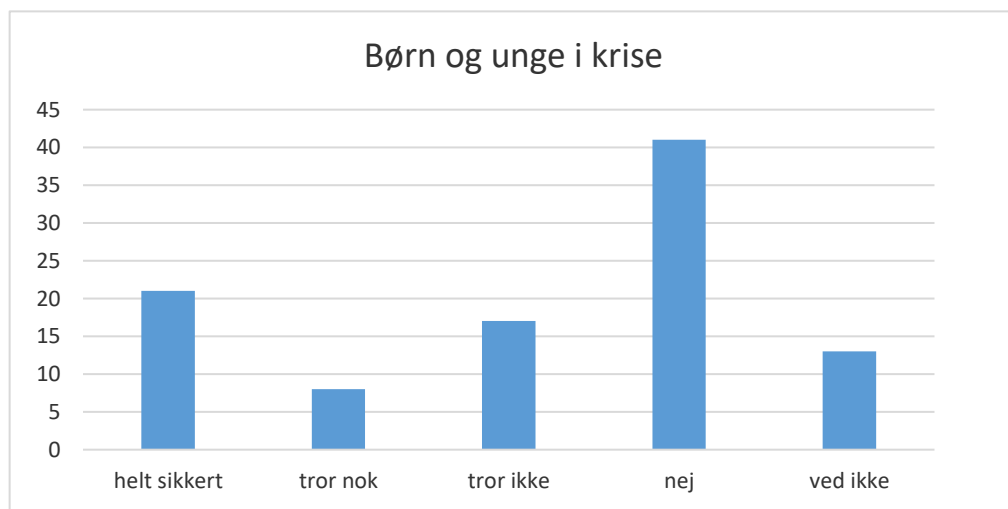
Tabel 15. Hvor mange kriser i livet. Procent

	<i>flere/ mange</i>	<i>kun enkelte</i>	<i>kun problem</i>	<i>ingen</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	45	35	4	8	8	100	87	393
a) <u>Køn</u>								
Mand	45	27	4	14	10	100	80	173
Kvinde	46	42	4	3	5	100	93	220
b) <u>Alder</u>								
18-29	36	39	6	9	10	100	83	111
30-39	48	40	0	0	12	100	100	60
40-49	40	47	0	4	9	100	96	47
50-59	50	33	8	6	3	100	86	97
60-69	54	22	0	19	5	100	80	63
(70+	53	20	0	13	12	100	83	15)
c) <u>Bosted</u>								
By	44	37	3	9	7	100	87	341
Bygd	54	21	8	2	15	100	88	52
d) <u>Region</u>								
Sydgrønland	52	27	6	6	9	100	88	66
Nuuk	42	41	3	7	7	100	89	126
Midtgrønland	44	36	0	10	10	100	89	61
Diskobugten	47	33	5	9	6	100	85	97
Nord - og Øst	49	29	5	10	7	100	84	41
e) <u>Erhverv</u>								
Ufaglært	51	34	2	7	7	100	91	121
Kurser	22	59	6	6	6	100	86	32
(Faglært	22	78	0	0	0	100	100	18)
Lav funktionær	49	29	2	17	3	100	81	58
Øvrig funktionær	63	26	0	11	0	100	89	27
Fisker/fanger	35	15	8	15	27	100	68	26
Pensionist	57	24	12	4	4	100	84	51
Studerende	35	45	4	6	10	100	89	49

Spørgsmål: "Hvis du har børn (både børn og unge) eller der er børn og unge i din nærmeste familie: Er der nogen af dem, der gennemgår en personlig krise (psykisk krise) netop nu?"

Svarmuligheder: "ja-helt sikkert", "ja-det tror jeg nok", "nej-det tror jeg ikke", "nej", "ved ikke"

Figur 15

Dette spørgsmål er stillet til alle svarpersoner og i alt 704 har svaret.

I tabel 1 og af den øverste linje i tabel 16 ses, at 21 procent af respondenterne har svaret, at der "helt sikkert" er børn eller unge i deres nærmeste familie der gennemgår en psykisk krise netop nu. Derudover tilkendegiver 8 procent at "det tror de nok", hvilket når "ved ikke" kategorien på 13 procent regnes fra giver et positiv indeks på 33 procent. De 33 procent er ikke et udtryk for at 33 procent af børn og unge gennemgår en psykisk krise netop nu, da respondenterne jo hver især kender mange børn og unge.

Der er en bemærkelsesværdig stor forskel på de to køns opfattelse af situationen. Umiddelbart burde de to køn kende omtrent lige mange børn og unge, og alligevel viser positiv indekset 43 procent for kvinder og kun 24 procent for mænd. Der er altså næsten dobbelt så mange kvinder som mænd der mener, at der er børn med psykiske problemer i deres nærmeste familie. Dette afspejler den generelle tendens som næsten hver tabel i denne undersøgelse har påvist, nemlig at de to køn forholder sig meget forskelligt til problemstillingen vedr. psykiske problemer og behovet for psykisk hjælp.

Et typisk mandeerhverv som "fisker/fanger" skiller i tabel 16e) ud ved være blandt de to erhverv, hvor der er flest som kender børn i psykisk krise. Dette sammenholdt med den normalt lave andel

mænd som har en lignende holdning antyder, at der er særlige problemer inden for denne gruppe eller dens omgangskreds.

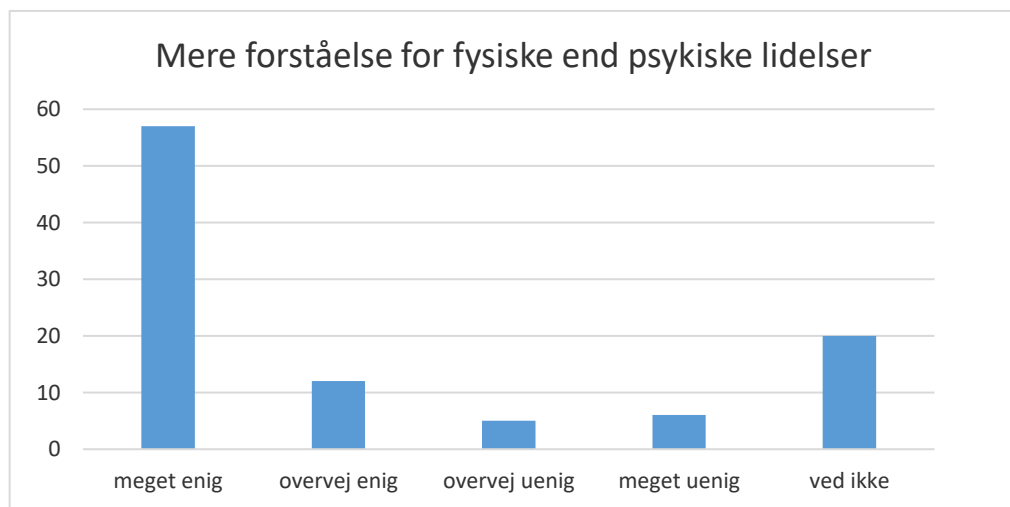
Tabel 16. Børn og unge i krise. Procent

	<i>helt sikkert</i>	<i>tror nok</i>	<i>tror ikke</i>	<i>nej</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	21	8	17	41	13	100	33	704
a) <u>Køn</u>								
Mand	14	6	18	47	15	100	24	338
Kvinde	28	11	15	36	10	100	43	366
b) <u>Alder</u>								
18-29	18	11	18	37	16	100	35	163
30-39	21	4	21	39	15	100	29	113
40-49	19	6	30	35	10	100	28	88
50-59	30	10	12	39	9	100	44	172
60-69	13	9	11	56	11	100	25	131
70+	22	11	5	43	19	100	41	37
c) <u>Bosted</u>								
By	21	9	16	42	12	100	33	626
Bygd	23	6	21	32	18	100	35	78
d) <u>Region</u>								
Sydgrønland	27	5	16	44	8	100	35	119
Nuuk	21	6	16	44	13	100	31	213
Midtgrønland	14	10	12	36	28	100	33	93
Diskobugten	18	15	21	40	6	100	35	181
Nord - og Øst	27	6	15	38	14	100	38	96
e) <u>Erhverv</u>								
Ufaglært	18	10	20	40	12	100	32	236
Kurser	19	12	15	39	15	100	36	52
Faglært	17	8	17	44	14	100	29	36
Lav funktionær	18	4	16	51	11	100	25	88
Øvrig funktionær	10	16	28	46	0	100	26	39
Fisker/fanger	29	10	17	27	17	100	47	41
Pensionist	34	8	11	36	11	100	47	99
Studerende	23	4	8	46	19	100	33	96

I det følgende vises besvarelsen af en række udsagn om det at få hjælp ved sorg og kriser – psykisk hjælp. Respondenterne skulle fortælle hvor enige eller uenige de var med udsagnet ud fra følgende svarkategorier: ”meget enig”, ”overvejende enig”, ”overvejende uenig”, ”uenig”, ”ved ikke”

Udsagn: ”Folk har generelt mere forståelse for fysiske end psykiske lidelser?”

Figur 16

Af figur 16 og øverste linje i tabel 17 fremgår, at 57 procent af svarpersonerne er ”helt enig” i at folk generelt har mere forståelse for fysiske end psykiske lidelser, mens andre 12 procent er ”overvejende enig”. Fraregner med de 20 procent som har svaret ”ved ikke” bliver positiv indekset 86 procent. Der er således stor enighed med udsagnet.

Det skal understreges at respondenterne bliver spurgt om folks generelle holdning og ikke om deres egen.

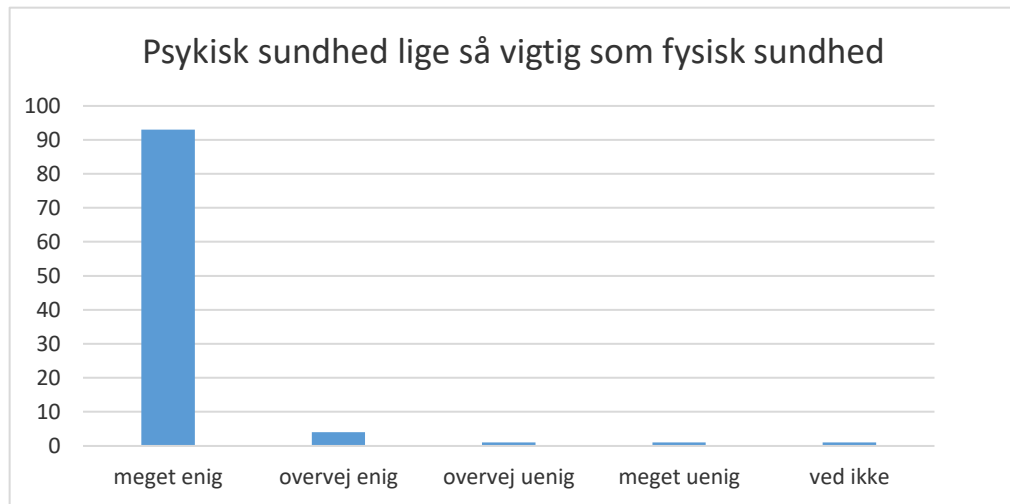
Neden for i tabel 17 ses der en tendens til at bygdeboere og folk i Nord- og Østgrønland lidt oftere er enige i udsagnet.

Tabel 17. Mere forståelse for fysiske end for psykiske lidelser. Procent

	<i>troer</i>	<i>meget enig</i>	<i>over enig</i>	<i>over uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
		57	12	5	6	20	100	86	705
a) <u>Køn</u>									
Mand		55	14	3	6	21	100	82	337
Kvinde		59	9	6	6	20	100	85	368
b) <u>Alder</u>									
18-29		63	13	4	4	16	100	90	163
30-39		59	6	10	5	20	100	81	112
40-49		73	7	0	3	17	100	96	88
50-59		52	12	5	9	22	100	82	172
60-69		46	18	6	8	22	100	82	133
70+		57	8	0	11	24	100	86	37
c) <u>Bosted</u>									
By		57	11	5	7	20	100	85	627
Bygd		56	14	3	3	24	100	92	78
d) <u>Region</u>									
Sydgrønland		42	16	2	13	27	100	79	119
Nuuk		63	10	6	7	14	100	85	211
Midtgrønland		42	20	4	6	28	100	86	95
Diskobugten		66	5	7	4	18	100	87	182
Nord - og Øst		60	14	4	2	20	100	92	96
e) <u>Erhverv</u>									
Ufaglært		61	9	4	4	22	100	90	238
Kurser		48	17	0	8	27	100	89	52
Faglært		61	22	6	8	3	100	86	36
Lav funktionær		47	14	9	11	19	100	75	90
Øvrig funktionær		53	25	5	6	11	100	88	36
Fisker/fanger		56	15	5	5	19	100	88	41
Pensionist		58	6	6	11	19	100	79	99
Studerende		66	6	3	6	19	100	89	96

Udsagn: "Psykisk sundhed er lige så vigtigt som fysisk sundhed"

Figur 17

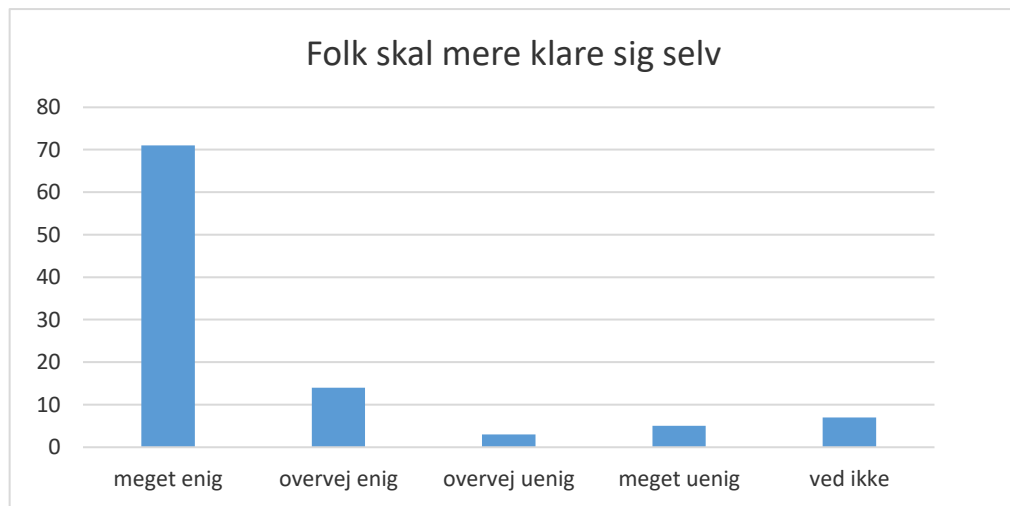
Næsten alle svarpersoner er meget enige i dette udsagn og det giver derfor ikke mening at vise en opdeling på baggrundsvariabler.

Tabel 18. Psykisk sundhed lige så vigtig som fysisk sundhed. Procent

<i>tror</i>	<i>meget enig</i>	<i>over enig</i>	<i>over uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	93	4	1	1	1	100	98	705

Udsagn: "Der tales for meget om sygdom og hvad andre kan gøre for at hjælpe. Folk bør mere tænke på at klare sig selv"

Figur 18

Af den øverste linje i tabel 19 ses, at positiv indekset denne gang er på 91 procent. I en undersøgelse som denne, hvor fokus er på psykiske problemer og hvordan disse kan afhjælpes er det overraskende, at så stor en andel af respondenterne mener, at der tales for meget om sygdom.

Umiddelbart tror jeg problemet ligger i oversættelsen, der ikke indeholder den vigtige del om "hvad andre" kan gøre. Spørgsmålets anden del lægger i oversættelsen måske også op til at "folk selv bør tage ansvar for deres sundhed" og ikke som der ligger i det danske spørgsmål, at "folk bør klare sig selv i stedet for at søge hjælp hos andre (familie, venner, psykolog mv.)"

"Nappaatit allallu qanoq ikiuussinnaanerat eqqartorneqarpallaarput. Inuit imminnut qanoq ikiorsinnaanertik eqqarsaatiginerusariaqarpaat"

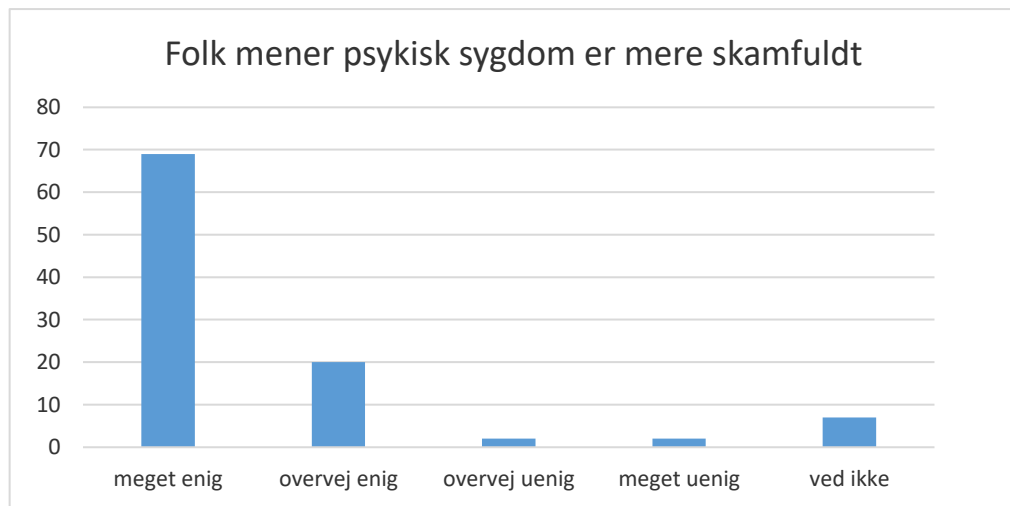
I tabel 19 fremvises alle svarfordelingerne såfremt der kan findes bedre forklaringer. Alternativt bør man måske se bort fra dette spørgsmål.

Tabel 19. Folk skal mere klare sig selv. Procent

	<i>troer</i>	<i>meget enig</i>	<i>over enig</i>	<i>over uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
		71	14	3	5	7	100	91	707
a) <u>Køn</u>									
Mand		65	20	2	4	9	100	93	337
Kvinde		77	9	4	5	5	100	91	368
b) <u>Alder</u>									
18-29		69	16	4	6	5	100	89	163
30-39		74	14	6	0	6	100	94	112
40-49		72	11	3	7	7	100	89	88
50-59		76	16	2	1	5	100	97	172
60-69		64	13	2	8	13	100	89	133
70+		78	5	0	6	11	100	93	37
c) <u>Bosted</u>									
By		71	14	3	5	7	100	91	629
Bygd		72	13	3	5	7	100	91	78
d) <u>Region</u>									
Sydgrønland		80	13	3	0	4	100	97	119
Nuuk		69	9	6	8	8	100	85	213
Midtgrønland		67	21	3	5	4	100	92	95
Diskobugten		74	13	1	1	11	100	98	182
Nord - og Øst		63	22	3	6	6	100	90	96
e) <u>Erhverv</u>									
Ufaglært		72	12	5	2	9	100	92	238
Kurser		59	31	0	0	10	100	100	52
Faglært		56	31	5	8	0	100	87	36
Lav funktionær		76	10	2	8	4	100	90	90
Øvrig funktionær		42	25	0	2	11	100	75	36
Fisker/fanger		80	20	0	0	0	100	100	41
Pensionist		90	1	0	2	7	100	98	99
Studerende		65	14	7	7	7	100	85	96

Udsagn: "Hvis man har en fysisk sygdom, går man til læge, men mange mennesker synes det er skamfuldt at søge om hjælp til at klare psykiske kriser"

Figur 19

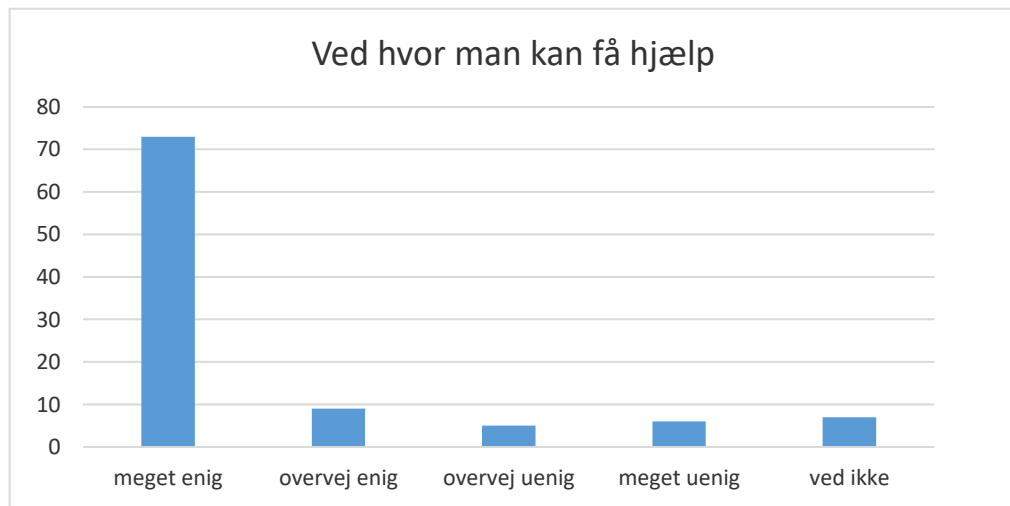
Stort set alle respondenter er "meget enig" eller "overvejende enig" i dette udsagn. Også her er der spurgte til svarpersonernes opfattelse af hvordan forholdet bliver betragtet generelt i samfundet og således ikke om deres egen holdning. Positiv indekset viser 96 procent og svarfordelingerne i baggrundsvariable er meget ens.

Tabel 20. Folk mener psykisk sygdom er mere skamfuldt. Procent

<i>tro</i>	<i>meget enig</i>	<i>overvej enig</i>	<i>overvej uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	69	20	2	2	7	100	96	707

Udsagn: "Hvis jeg får psykiske problemer som mine nære relationer ikke kan hjælpe mig med at løse, så ved jeg, hvor jeg skal henvende mig for at få hjælp"

Figur 20

I alt 88 procent af alle svarpersoner er "meget enig" eller "overvejende enig" udsagnet og således klar over hvor de skal henvende sig, hvis de kommer ud i en psykisk krise, som de ikke kan klare. Fraregnet 7 procent "ved ikke" giver det et positiv indeks på 88 procent.

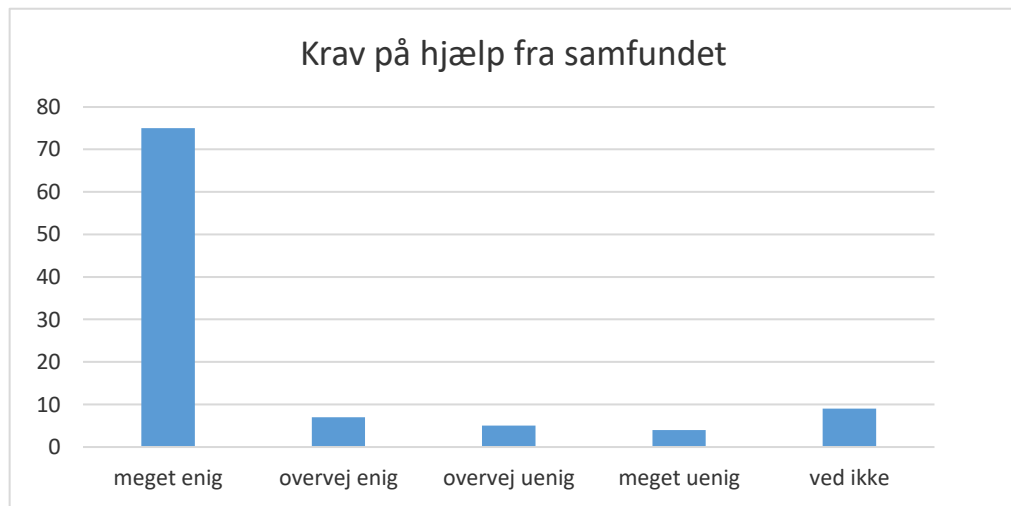
Neden for blandt baggrundsvariablerne ses i tabel 21c) at bygdeboere er noget mere usikker på hvor de skal henvende sig end byboere.

Tabel 21. Ved hvor man kan få hjælp. Procent

	<i>troer</i>	<i>meget enig</i>	<i>over enig</i>	<i>over uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
		73	9	5	6	7	100	88	707
a) <u>Køn</u>									
Mand		67	13	8	4	8	100	87	337
Kvinde		78	5	3	8	6	100	88	368
b) <u>Alder</u>									
18-29		66	12	4	12	6	100	83	163
30-39		63	13	6	5	13	100	87	112
40-49		84	2	0	8	6	100	91	88
50-59		76	7	6	5	6	100	88	172
60-69		80	7	7	1	5	100	92	133
70+		67	8	11	3	11	100	84	37
c) <u>Bosted</u>									
By		75	8	5	6	6	100	88	629
Bygd		58	10	9	10	13	100	78	78
d) <u>Region</u>									
Sydgrønland		71	7	5	7	10	100	87	119
Nuuk		75	9	6	7	3	100	87	213
Midtgrønland		70	13	7	4	6	100	88	95
Diskobugten		75	7	5	6	7	100	88	182
Nord - og Øst		70	9	3	5	13	100	91	96
e) <u>Erhverv</u>									
Ufaglært		70	6	7	7	10	100	84	238
Kurser		59	27	4	8	2	100	88	52
Faglært		72	19	6	0	3	100	94	36
Lav funktionær		80	3	6	6	5	100	87	90
Øvrig funktionær		94	6	0	0	0	100	100	36
Fisker/fanger		83	0	0	10	7	100	89	41
Pensionist		82	3	6	1	8	100	92	99
Studerende		58	18	6	12	6	100	81	96

Udsagn: "Hvis jeg får psykiske problemer som mine nære relationer ikke kan hjælpe mig med at løse, har jeg krav på at samfundet stiller psykologhjælp til rådighed"

Figur 21

I alt 90 procent af respondenterne er "helt enig" eller "overvejende enig" i at de har krav på at få stillet psykolog hjælp til rådighed, hvis de oplever store psykiske problemer.

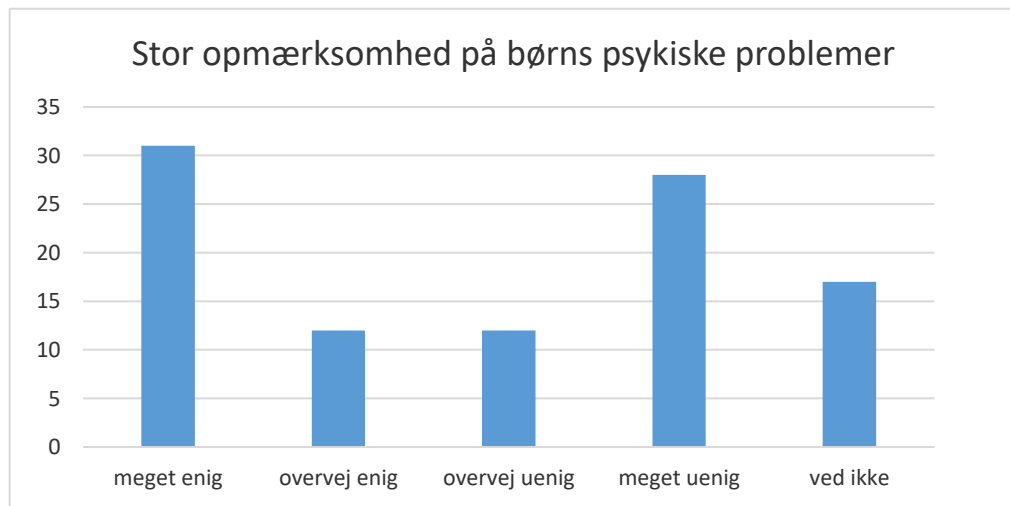
Neden for blandt baggrundsvariableerne bemærkes kun få udsving grupperne imellem.

Tabel 22. Krav på hjælp fra samfundet. Procent

	<i>troer</i>	<i>meget enig</i>	<i>over enig</i>	<i>over uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
		75	7	5	4	9	100	90	707
a) <u>Køn</u>									
Mand		73	8	5	3	11	100	91	337
Kvinde		75	6	6	5	8	100	88	368
b) <u>Alder</u>									
18-29		72	8	4	7	9	100	88	163
30-39		67	7	6	7	13	100	85	112
40-49		76	8	8	2	6	100	89	88
50-59		77	5	4	5	9	100	90	172
60-69		81	6	5	0	8	100	95	133
70+		70	11	8	0	11	100	91	37
c) <u>Bosted</u>									
By		74	6	6	4	10	100	89	629
Bygd		81	8	3	6	2	100	91	78
d) <u>Region</u>									
Sydgrønland		76	2	4	8	10	100	87	119
Nuuk		75	5	7	5	8	100	87	213
Midtgrønland		72	13	5	2	8	100	92	95
Diskobugten		76	7	5	4	8	100	90	182
Nord - og Øst		72	10	4	1	13	100	94	96
e) <u>Erhverv</u>									
Ufaglært		70	6	3	6	15	100	89	238
Kurser		73	4	13	6	4	100	82	52
Faglært		94	6	0	0	0	100	100	36
Lav funktionær		75	2	11	4	8	100	84	90
Øvrig funktionær		75	14	6	0	5	100	94	36
Fisker/fanger		81	7	5	0	7	100	95	41
Pensionist		79	6	5	6	4	100	89	99
Studerende		74	11	2	4	9	100	93	96

Udsagn: "Der er stor opmærksomhed på børn som har brug for psykisk hjælp i forbindelse med sorg eller krise"

Figur 22

Svarfordelingen for dette udsagn skiller sig ud fra de andre ved at knap halvdelen af svarpersonerne er enten "overvejende uenig" eller "helt uenig". Positiv indekset er denne gang på 52 procent, hvilket samtidig fortæller at i alt 48 procent af respondenterne er overvejende negative overfor udsagnet.

Blandt baggrundsvariablerne bemærkes i tabel 23a), at forholdsvis mange kvinder er uenige med udsagnet. I tabel 23d) ses der en stor forskel i vurderingen af udsagnet ud fra hvor i landet man bor. I Midtgrønland er positiv indekset helt nede på 36 procent, mens det i Nord- og Østgrønland er oppe på 68 procent. Den store forskel kan skyldes forskellige forventninger i de to distrikter, hvor respondenter fra Midtgrønland stiller større krav til omfanget af opmærksomheden i forhold til respondenter fra Nord- og Østgrønland.

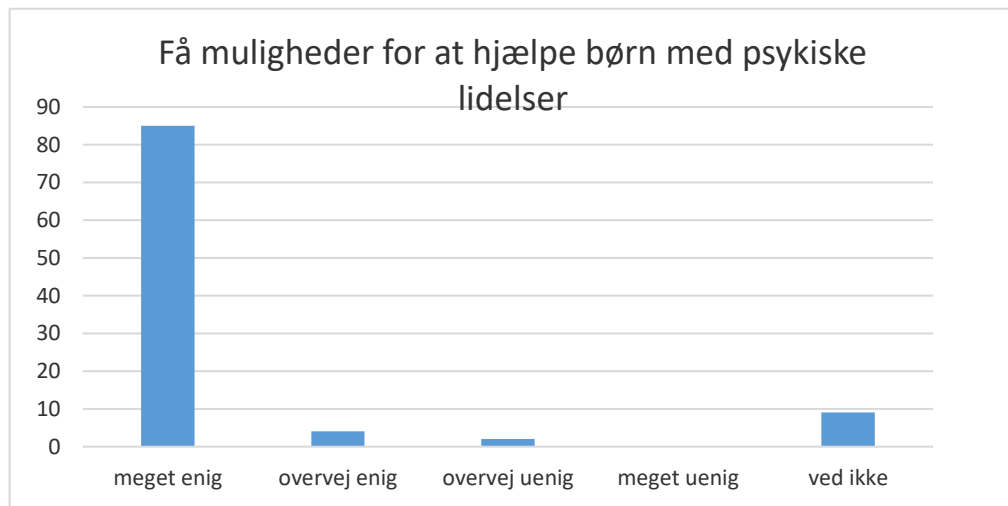
Der ses endvidere at være stor forskel i holdningen til udsagnet blandt erhvervsgrupperne i tabel 23e). Forskellene synes umiddelbart svære at forklare udover at kønsfordelingen i erhvervsgrupperne har en betydning.

Tabel 23. Stor opmærksomhed på børns psykiske problemer. Procent

	<i>troer</i>	<i>meget enig</i>	<i>over enig</i>	<i>over uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
		31	12	12	28	17	100	52	707
a) <u>Køn</u>									
Mand		33	15	13	20	19	100	59	337
Kvinde		30	9	11	34	16	100	46	368
b) <u>Alder</u>									
18-29		32	8	13	21	26	100	54	163
30-39		26	8	13	42	11	100	38	112
40-49		34	15	9	19	23	100	64	88
50-59		36	11	15	28	10	100	52	172
60-69		26	14	12	32	16	100	48	133
70+		38	24	3	13	22	100	79	37
c) <u>Bosted</u>									
By		31	12	13	28	16	100	51	629
Bygd		35	10	5	26	24	100	59	78
d) <u>Region</u>									
Sydgrønland		28	12	15	22	23	100	52	119
Nuuk		30	16	12	29	13	100	53	213
Midtgrønland		21	5	15	31	28	100	36	95
Diskobugten		36	6	11	33	14	100	49	182
Nord - og Øst		37	20	9	18	16	100	68	96
e) <u>Erhverv</u>									
Ufaglært		31	12	12	25	20	100	54	238
Kurser		21	4	29	36	10	100	28	52
Faglært		31	11	11	22	25	100	56	36
Lav funktionær		32	12	16	33	7	100	47	90
Øvrig funktionær		36	19	0	33	12	100	62	36
Fisker/fanger		29	0	10	32	29	100	41	41
Pensionist		39	16	3	29	13	100	63	99
Studerende		32	12	11	22	23	100	57	96

Udsagn: "Der er for få muligheder for at hjælpe børn som har brug for psykisk støtte. Bl.a. er ventetiden for at få hjælp ofte alt for lang"

Figur 23

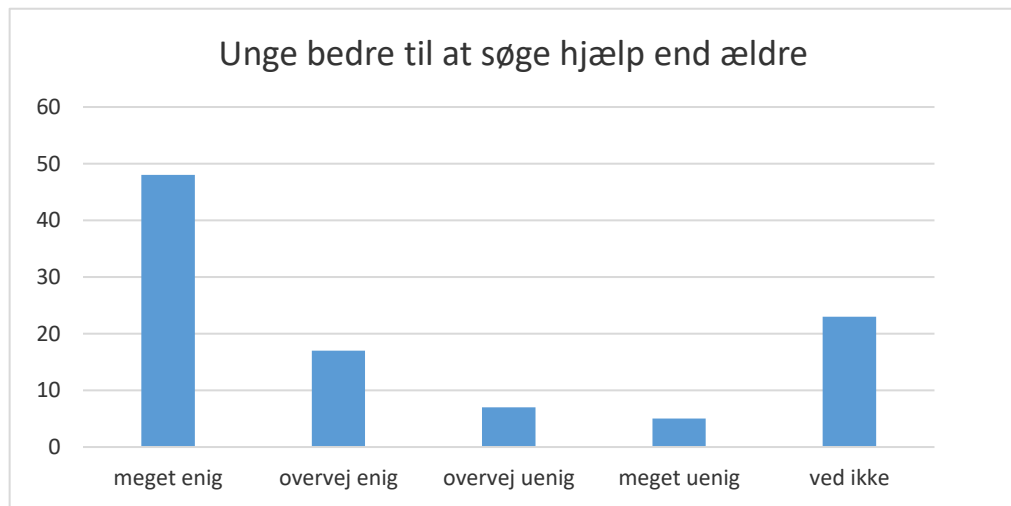
Blandt undersøgelsens 707 respondenter er der stor enighed med udsagnet om, at der er for få muligheder for at hjælpe børn som har brug for psykisk støtte. Det kan undre at kun 9 procent har svaret "ved ikke" da mange må formodes ikke at have kendskab til, hvilke muligheder der reelt foreligger. Som ved mange spørgsmål omhandlende omsorg for børn er det formentlig en automatisk reaktion, at man ønsker børn alt det bedste.

Tabel 24. Få muligheder for at hjælpe børn med psykiske lidelser. Procent

tro	meget <u>enig</u>	over <u>enig</u>	over <u>uenig</u>	meget <u>uenig</u>	ved <u>ikke</u>	<u>i alt</u>	<u>positiv indeks</u>	<u>antal svar</u>
	85	4	2	0	9	100	98	707

Udsagn: "Unge mennesker er mere opmærksomme på at søge psykisk hjælp i forhold til ældre mennesker"

Figur 24

Positiv indekset er denne gang på 84 procent.

Neden for blandt baggrundsvariablerne bemærkes i tabel 25b), at forholdsvis mange i den yngste alderskategori er enige med udsagnet, mens forholdsvis mange af de ældste respondenter er uenige. Tallene i positiv indekset for de to grupper er henholdsvis 89 og 73 procent.

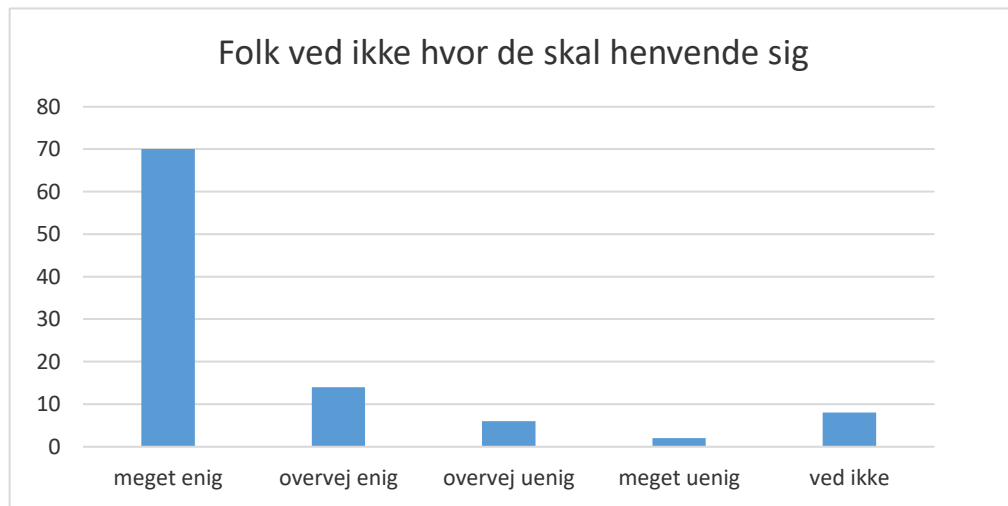
I tabel 25d) skiller region Nord- og Østgrønland sig ud ved at være den region hvor der er klart den største opbakning til udsagnet.

Tabel 25. Unge bedre til at søge hjælp end ældre. Procent

	<i>troer</i>	<i>meget enig</i>	<i>over enig</i>	<i>over uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
		48	17	7	5	23	100	84	707
a) <u>Køn</u>									
Mand		48	18	10	4	20	100	82	337
Kvinde		48	16	5	6	25	100	85	368
b) <u>Alder</u>									
18-29		50	20	5	4	21	100	89	163
30-39		55	16	9	5	15	100	84	112
40-49		43	19	7	8	23	100	81	88
50-59		50	14	7	4	25	100	85	172
60-69		44	14	9	7	26	100	78	133
70+		35	16	14	5	30	100	73	37
c) <u>Bosted</u>									
By		48	16	8	6	22	100	82	629
Bygd		46	18	6	4	26	100	86	78
d) <u>Region</u>									
Sydgrønland		57	13	9	7	14	100	81	119
Nuuk		50	17	7	5	21	100	85	213
Midtgrønland		41	14	10	5	30	100	79	95
Diskobugten		43	13	7	7	30	100	80	182
Nord - og Øst		46	31	7	1	15	100	91	96
e) <u>Erhverv</u>									
Ufaglært		50	18	6	5	21	100	86	238
Kurser		56	11	14	4	15	100	79	52
Faglært		50	6	11	0	33	100	84	36
Lav funktionær		53	17	6	3	21	100	89	90
Øvrig funktionær		42	8	17	11	22	100	64	36
Fisker/fanger		36	20	5	12	27	100	77	41
Pensionist		39	15	5	13	28	100	75	99
Studerende		46	27	8	0	19	100	90	96

Udsagn: "Vi hører meget om at samfundet kan hjælpe folk med psykiske problemer af sorg og kriser, men folk ved ikke hvor de skal henvende sig for at få denne hjælp"

Figur 25

Blandt respondenterne er der en generel skepsis vedr. deres medborgeres viden om, hvor de skal henvende sig for at få hjælp. Således er 70 procent "helt enig" og 14 procent "overvejende enig" med ovenstående udsagn. Når man ser bort fra gruppen "ved ikke" giver det et positiv indeks på 91.

Svarfordelingen står i modsætning til respondenternes opfattelse af deres egen viden om, hvor de skal henvende sig i en tilsvarende situation. I tabel 21 viste positiv indekset 88 procent ved følgende udsagn:

Udsagn: "Hvis jeg får psykiske problemer som mine nære relationer ikke kan hjælpe mig med at løse, så ved jeg, hvor jeg skal henvende mig for at få hjælp"

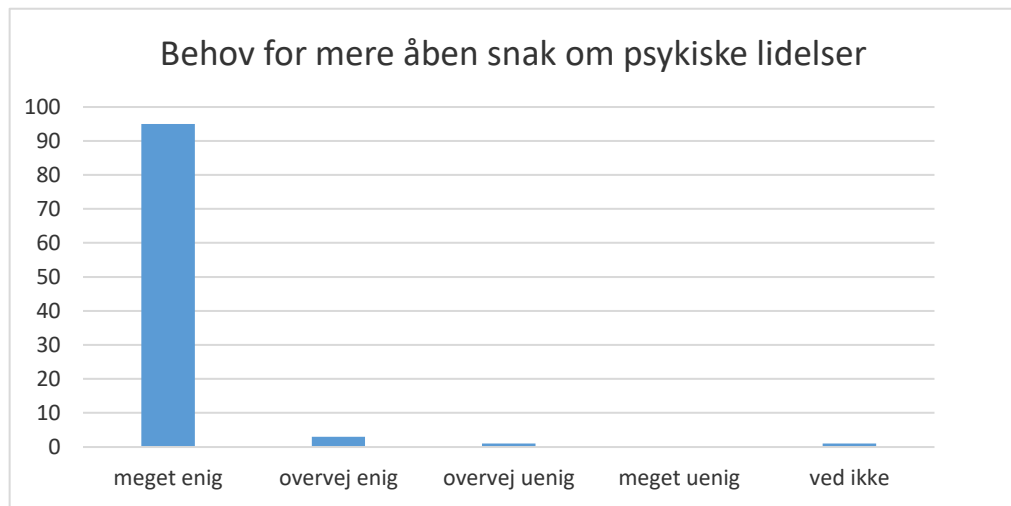
Respondenterne mener således at de selv kender deres muligheder, men har ringe tiltro til at det samme gælder for deres medborgere.

Tabel 26. Folk ved ikke hvor de skal henvende sig. Procent

	<i>troer</i>	<i>meget enig</i>	<i>over enig</i>	<i>over uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
		70	14	6	2	8	100	91	707
a) <u>Køn</u>									
Mand		72	15	4	2	7	100	98	337
Kvinde		68	14	8	2	8	100	89	370
b) <u>Alder</u>									
18-29		64	16	8	1	11	100	88	163
30-39		65	12	12	4	7	100	83	112
40-49		66	22	2	2	8	100	96	88
50-59		73	11	5	1	10	100	93	172
60-69		77	15	3	0	5	100	97	133
70+		81	14	0	5	0	100	95	37
c) <u>Bosted</u>									
By		69	15	6	2	8	100	91	629
Bygd		79	8	0	3	10	100	97	78
d) <u>Region</u>									
Sydgrønland		72	10	10	3	5	100	86	119
Nuuk		71	7	11	1	10	100	87	213
Midtgrønland		71	19	2	0	8	100	98	95
Diskobugten		75	20	1	1	3	100	98	182
Nord - og Øst		56	22	2	4	16	100	93	96
e) <u>Erhverv</u>									
Ufaglært		69	14	6	0	11	100	93	238
Kurser		62	15	6	0	17	100	93	52
Faglært		80	8	0	6	6	100	94	36
Lav funktionær		66	17	7	2	8	100	90	90
Øvrig funktionær		53	30	17	0	0	100	83	36
Fisker/fanger		76	17	5	0	2	100	95	41
Pensionist		73	15	0	4	8	100	96	99
Studerende		73	10	9	4	4	100	86	96

Udsagn: "Man bør generelt tale mere åbent om behovet for psykisk hjælp end vi gør i dag"

Figur 26

Stort set alle svarpersoner bakker op om dette udsagn.

Tabel 27. Behov for mere åben snak om psykiske lidelser. Procent

<i>tror</i>	<i>meget enig</i>	<i>overvej enig</i>	<i>overvej uenig</i>	<i>meget uenig</i>	<i>ved ikke</i>	<i>i alt</i>	<i>positiv indeks</i>	<i>antal svar</i>
	95	3	1	0	1	100	99	709